

Bekæmpelse af hooliganisme i Danmark

År: 2014

Semester: 3.

Hus: 22.2

Dansk projekttitel: Bekæmpelse af hooliganisme i Danmark

Engelsk projekttitel: Fighting hooliganism in Denmark

Anslag: 129.334

Projektvejleder: Hans Beck

Gruppenr.: 19

Studerende (fulde navn og studienr.):

Johan Andreas Schmidt Sørensen: 51950

Louise Grøndahl Ritter: 52433

Louise Skovgaard Boutrup: 52297

Indholdsfortegnelse

Læsevejledning.....	4
Begrebsliste	6
1.1 Indledning.....	10
1.2.1 Problemfelt.....	10
1.2.2 Problemformulering	11
1.3.1 Afgrænsning.....	12
2.1 Metode.....	13
2.2.1 Tværfaglighed i projektet.....	13
2.3.1 Problematisering af problemstilling.....	13
2.4.1 Projektdesign.....	15
2.5.1 Erkendelseskema	16
2.6.1 Empiri	17
2.7.1 Primær data	17
2.7.2 Interviewguide	18
2.7.3 Kvalitetssikring af interview	19
2.7.4 Transskriptionsstrategi	19
2.8.1 Sekundær data	20
2.8.2.1 Kvalitativ sekundær data	20
2.8.3.1 Kvantitativ sekundær data	23
2.8.4 Kritik af anvendt data	24
3.1 Teori	25
3.2.1 Michel Maffesoli.....	25
3.2.2 Valg og anvendelse af teori	25
3.2.3 Maffesoli.....	25
3.2.4 Kritik af Teori.....	27
3.3.1 David Easton	27
3.3.2 Valg og anvendelse af teori	27
3.3.3 Systemmodellen	27
3.3.4 Kritik af teori	28
3.4.1 John H. Kerr.....	29
3.4.2 Valg og anvendelse af teori	29
3.4.3 Kerr.....	29
3.4.4 Kritik af John H. Kerr.....	31
3.5.1 Opsamling af teorierne.....	31
4.1 Videnskabsteori	33
4.2 Videnskabsteori i projektet	33
4.3.1 Behaviorisme	33
4.3.2 Behaviorismen i projektet.....	33

4.4.1	Positivismen	34
4.4.2	Positivismen i projektet	34
4.5.1	Hermeneutikken	35
4.5.2	Hermeneutikken i projektet	35
4.6.1	Opsamling	36
5.1	Hooliganismen i Danmark – en samfunds-udvikling	37
5.2.1.	De danske hooligans	37
5.2.2	Sorte Fredag.....	38
5.2.3	Sorte Søndag.....	39
5.2.4	Supportgrupper	39
5.3.1	Individet i risikosamfundet	41
6.1	Hooliganismen som fællesskab	43
6.2.1	Fællesskabets betydning for individet	43
6.3.1	Delkonklusion.....	45
7.1	Baggrunden for loven	46
7.2.1	Baggrunden for lovforslaget	46
7.2.2	Episode 1	46
7.2.3	Episode 2	47
7.2.4	Episode 3	47
7.3.1	Loven i 2008	49
7.3.2	Lovforslaget.....	51
7.4.1	Delkonklusion.....	55
8.1	Politiets bekæmpelse af hooliganisme	56
8.2.1	Udviklingen af dialogbetjente	56
8.3.1	Hvem er hooliganen – et psykologisk perspektiv	57
8.4.1	Dialogbetjente og supportere	59
8.4.2	Resultater efter implementeringen af hooligans.....	62
8.5.1	Delkonklusion.....	63
9.1	Konsekvenser for supporterne	65
9.2	Kvalitetsskema	70
10.1	Konklusion	72
11.1	Perspektivering	74
11.2.1	Bekæmpelse af hooliganisme andre steder	74
12.1	Litteraturliste	75
12.2	Bøger	75
12.3	Internetsider	76
12.4	Rapporter.....	79

Læsevejledning

Projektet er opbygget af kapitler, der hver især har en given funktion. I den første del af projektet er der en begrebsliste, der indeholder væsentlige begreber, grupper og andre centrale elementer, der anvendes i projektet. Begrebslisten skal hjælpe læseren til at opnå forståelse og vigtig baggrundsviden for projektet, samt at fungere som et opslagsværk.

Det første kapitel i projektet er indledningen. Kapitlet indledes med projektets problemfelt, der forklarer hvorfor emnet, hooliganisme, er relevant og interessant for os. Problemfeltet efterfølges af projektets problemformulering, med dertilhørende arbejdsspørgsmål. I den sidste del af indledningen er der udarbejdet en afgrænsnings-, der beskriver hvilke emner, der er fravalgt i projektet.

I kapitel 2 bliver de metoder vi benytter i projektet gennemgået, og der gives en kritisk vurdering af den anvendte data. Validiteten af projektets kilder vil blive afvejet ud fra et videnskabeligt perspektiv, dertil vil der blive redegjort for vores anvendte interviewstrategi.

I efterfølgende kapitel, kapitel 3, vil de anvendte teorier i projektet blive belyst og kritisk bearbejdet. Kapitlet medvirker til, at læseren opnår en forståelse for projektets teorier, hvilket er nødvendigt for forståelsen af projektets analyse- og diskussionsafsnit, hvor teorierne anvendes.

Projektets videnskabsteoretiske retninger beskrives i kapitel 4, og der redegøres for de videnskabsteoretiske valg vi har truffet i projektet. Der skabes en sammenhæng mellem de anvendte teorier i projektet og vores videnskabsteoretiske valg.

I projektets kapitel 5, vil hovedemnerne hooliganisme og fællesskaber blive redegjort. Kapitlet giver læseren den nødvendige baggrundsviden til, at forstå analyse- og diskussionsafsnittet. Der vil blive gennemgået hvem de danske supportere er, og hvordan hooliganismen er opstået i Danmark, samt den udvikling samfundet har været i gennem, som har medført at individet søger bestemte fællesskaber.

Kapitel 6 redegøre for emnet hooliganisme som fællesskab. Fællesskabet vil blive analyseret ud fra Michel Maffesolis teori om *neostammerne*, og individets tilslutning til hooliganismen vil blive inddraget. Dertil vil der blive analyseret hvad der sker når individet indtræder i hooliganismen.

I kapitel 7 vil vi redegøre for baggrunden for *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder*, samt vil vedtagelsen og implementeringen af loven blive diskuteret ud fra David Eastons systemmodel. Kapitlet afsluttes med en gennemgang af tre episoder der har medvirket til vedtagelsen af loven.

I efterfølgende kapitel, kapitel 8, vil implementeringen af dialogbetjente og deres rolle i forbindelse med fodboldbegivenheder blive gennemgået. Dialogbetjentenes arbejdsmetoder og deres effekt på supporterne vil blive analyseret ud fra Kerrs *reversal theory*. Hooliganisme set som en afhængighed vil blive beskrevet, og eventuelle løsningsforslag vil blive gennemgået.

Kapitel 9 er projektets diskussionsafsnit. Lovens virke og politiets præventive midler til bekæmpelse af hooliganisme i Danmark, vil blive inddraget og diskuteret ud fra projektets resultater og anvendte teorier. I kapitlet problematiseres det bl.a. at daværende Justitsminister Lene Espersen, ikke definerede hvem de danske hooligans er, før hun fremsatte lovforslaget.

I kapitel 10, gennemgås projektets konklusioner. Kapitlet besvarer projektets problemformulering, ud fra resultater, teoretisk viden og diskussioner, der indgår i projektet.

Projektets perspektivering er i kapitel 11. Perspektiveringen beskriver, hvad et videre arbejde med projektets problemstilling kunne indeholde.

Begrebsliste

I begrebslisten vil anvendte begreber i projektet blive defineret og forklaret. Listen kan fungere som et opslagsværk til læseren, til at få en bedre forståelse af projektets emne.

Anomalia

En afvigelse fra normen, noget nyt.¹

Copenhagen Casuals

Er navnet på en hooligangruppe for F.C København.²

Derbyopgør

Er en beskrivelse af en fodboldkamp, hvor to rivaliserende fodboldhold mødes.³

Dialogbetjente

Dialogbetjente er et initiativ fra 2010 fra politiet, og startede i Østjylland. Dialogbetjentenes funktion er at indgå i dialog med supporterne, og mindske uroligheder i forbindelse med fodboldbegivenheder (bestemte idrætsbegivenheder).⁴

Dominanser

Dominanser er hvad der motiverer vores handlinger og adfærd (jf. 3.4.2 Kerr).⁵

Generel karantæne

Generel karantæne kan af politiet meddeles til supportere der har overtrådt loven og er til fare for at bryde sikkerheden ved bestemte idrætsbegivenheder. En person der er meddelt karantæne, må ikke opholde sig i en radius af 3000 m omkring en fodboldkamp, i seks timer før og efter kampen.⁶

Hooligans

---

¹ Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen: Problemløst Projektarbejde. S. 27ff

² Faktalink: Hvilke hooligangrupper findes der i Danmark?

³ The Free Dictionary: Derby.

⁴ Dansk Politi: Hvem kan vi li'? - Østjyllands Politi.

⁵ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 18ff

⁶ Justitsministeriet: Forslag til Lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

I projektet beskrives en hooligan som kategori C supporter. Der anvendes ikke en yderligere definition.

Høring

Ved høringer inviteres eksperter til at fortælle om deres viden inden for høringsemnet. Når et lovforslag sendes til høring, bliver berørte foreninger og organisationer bedt om at komme med en skriftlig kommentar til forslaget.⁷

Industrisamfundet

En samfundsform, der opstod i 1800-t. som følge af udbredelsen af den industrielle produktionsform. Industrialiseringen medførte helt andre arbejds- og erhvervsforhold end i det tidligere bonde- og feudalsamfund igennem udbredelsen af lønarbejde, standardiseret masseproduktion i fabrikker, urbanisering og øget mobilitet af arbejdskraften.⁸

Love om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

Lovens formål er at forebygge uroligheder og øge sikkerheden for tilskuere, og andre tilstedeværende ved bestemte idrætsbegivenheder.⁹

March

En march sker i forbindelse med politiets ledsagelse af udebaneholdets tilskuere, fra et bestemt sted (ofte fra stationer eller lign.) op til det fodboldstadion, hvor kampen spilles.¹⁰

National-/Hooliganregister

Register hvor supportere der er blevet meddelt karantæne er opskrevet. En person der er meddelt karantæne, er også sigtet for at have overtrådt loven.¹¹

---

⁷ Folketinget: Høring.

⁸ Den Store Danske: industrisamfund.

⁹ Retsinformation: Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

¹⁰ §12: Om Sektion 12.

¹¹ Justitsministeriet.dk: Generel karantæneordning

Peer review

Peer review er en formel procedure, der benyttes for at sikre videnskabelig metode og kvalitet i forskningspublikationer.¹²

Risikosamfundet

Sociologisk betegnelse for en samfundsepoke, der bl.a. omfatter individualisering af det sociale liv; mennesker fødes ikke længere ind i en kollektiv kultur, der udruster de enkelte individer med viden om håndtering af farer og usikkerheder i hverdagslivet. Derimod står individet nu over for langt større til- og fravalg der skal være med til at danne individets identitet.¹³

Roligans

Fredelig dansk fodboldtilskuer, som optræder ved landskampe, ofte pyntet i rød-hvide farver og iført klaphat. Ordet opstod som en modsætning til de engelske hooligans.¹⁴

Sektion 12

Er navnet på F.C Københavns stemningstribune og er tilholdsstedet for holdets kategori B og C supportere.¹⁵

Social anerkendelse

Anerkendelse i forhold til det fællesskab vi lever i.¹⁶

Superligaen

Superligaen, som nu hedder SAS Ligaen, er den bedste fodboldrække i Danmark. Rækkens vinder kåres til Danmarksmeester i fodbold.¹⁷

Supportere

Begrebet supportere anvendes i projektet for fodboldfans, og de forskellige kategorier er listet herunder:

---

¹² Syddansk Universitet: Peer Review.

¹³ Den Store Danske: risikosamfund.

¹⁴ Faktalink: Hvem er den danske hooligan?

¹⁵ S12: Om Sektion 12.

¹⁶ f09sociologi: Social anerkendelse.

¹⁷ Superliga: Om Superligaen.

A supporterne er dem der holder sig inden for lovens grænser,

B supporterne er dem der udgør en reel risiko på trods af, at de som udgangspunkt tager afstand fra vold, mens

C supportere er de fans der laver optøjer og aktivt opsøger konfrontation med kontrollører, politi eller fans fra rivaliserende grupperinger¹⁸.

Telia Parken

F.C København og Danmarks Fodboldlandsholds hjemmebane.¹⁹

UEFA-cup

UEFA-cup er en fodboldturnering for europæiske klubhold, arrangeret af UEFA.²⁰

---

¹⁸ Faktalink: Hvordan mener forskerne, at hooliganisme skal bekæmpes?

¹⁹ Telia Parken: PARKENs historie.

²⁰ UEFA: New format provides fresh impetus.

1.1 Indledning

1.2.1 Problemfelt

Indtil starten af 90'erne var den danske fodboldkultur berømt for sine roligans, der var kendt for deres positive og festlige adfærd. Efter oprettelsen af Superligaen i 1991, begyndte flere af de hardcore supportere i fanklubberne at oprette mindre fanklubber, hvor de selv havde mulighed for autonomt at beslutte aktiviteter og handlinger, der gik uden om de officielle fanklubber. Det var i denne periode at de første danske hooligangrupper blev dannet.²¹

Den 21. september 2014, spillede F.C Københavns derby-opgør mod Brøndby IF. Vi havde i gruppen aftalt at tage ind og se kampen sammen, for at opleve stemningen og atmosfæren på Sektion 12. Gruppen havde inden kampen fulgt *Copenhagen Casuals* march, fra Sankt Hans Torv til Telia Parken. Under marchen og kampen oplevede vi optøjer, hærværk og aggressiv opførsel, men også i stor grad fællesskab og lidenskab for fodboldholdet, som vi så gennem sang og kampråb. Vi blev fascinerede af hvordan fællesskabet indeholdte glæde, højt humør og voldelig adfærd i samme rum.

Flere teoretikere har undersøgt, hvorfor individet søger fællesskaber som hooliganismen, og hvad der motiverer deres voldelige og aggressive adfærd. I det danske samfund har man set en større tilslutning til fællesskaber, hvilket kan ses som en effekt af udviklingen fra industrisamfundet til risikosamfundet. Samfundsudviklingen har medført, at individet i samfundet har haft sværere ved at skabe og finde tryghed og stabilitet i hverdagen, derfor har individet i nutidens samfund større behov for at tilslutte sig fællesskaber for derved at opnå tryghed og stabilitet. Der er sket en generel stigning af tilslutningen til mindre fællesskaber, som f.eks. hooligankulturen.²² I Danmark er der ikke tale om bestemte stereotyper der søger hooligankulturen, men derimod individer der ønsker at opnå social anerkendelse og ophidselse. Det er det sjove aspekt i kulturen der drager individet.²³

---

²¹ Faktalink: Hooliganismen i Danmark

²² Bundsgaard, Richard og Oliver Skov: Hooligan -I'm fuckin' lovin' it!. S. 39-40.

²³ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 18ff.

For at bekæmpe hooligans voldelige adfærd og mindske optøjer omkring fodboldkampe, har man i Danmark oprettet flere tiltag der skulle afhjælpe denne problematik. Politiet begyndte at træne betjente i håndteringen af supportere, ved at undervise dem i nødvendige kommunikative værktøjer. I Justitsministeriet vedtog man i 2008 *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* hvor bl.a. en national karantæneordning blev implementeret.²⁴ Ordningen skulle gøre det lettere for politiet at komme optøjerne til livs. I forbindelse med lovforslaget blev der ikke udarbejdet en klar definition af *den danske hooligan*. Vi ser det som problematisk at man vedtager en lov der skal bekæmpe hooliganisme i Danmark, uden at definere hvem de danske hooligans er.

På baggrund af dette, vil vi undersøge den måde man bekæmper hooliganisme på i Danmark, efter lovgivningen i 2008. Hvilket leder os til følgende problemformulering:

1.2.2 Problemformulering

Hvordan har man forsøgt at bekæmpe hooliganisme i Danmark, og hvilken effekt har det haft?

1.2.3 Arbejdsspørgsmål

1. Hvem er de danske supportere?
2. Hvorfor søger individet fællesskaber?
3. Hvilken betydning har et fællesskab som hooliganismen for individet?
4. Hvad er baggrunden for loven i forbindelse med dens fremsættelse?
5. Hvordan bekæmper politiet hooliganisme i Danmark?
6. Hvilke konsekvenser har lovgivningen og politiets præventive midler for supporterne?

---

²⁴ Faktalink: Bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark.

1.3.1 Afgrænsning

I projektet valgte vi at fokusere på hooliganisme i Danmark, og ikke andre steder i verden, da vi mente at hooligankulturen er forskellig fra land til land.

Vi ønskede at fokusere på effekten af lovgivningen og dialogbetjentene, og vi afgrænsede os derfor fra at undersøge den almene danskers holdning til hooliganisme.

Vi begrænsede os til at anvende kapitel 1 og 2 fra *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder*, da vi vurderede at det var de kapitler der var mest relevante til, besvarelsen af problemstillingen hvordan hooliganisme bekæmpes i Danmark.

I projektet er det inputtet, outputtet og feedbacken i Eastons systemmodel vi anvender, vi fravalgte derfor at undersøge hvilke processor der skete i det politiske system, i forbindelse med vedtagelsen af en loven.

Vi fravalgte yderligere at fokuserer på en eller flere supportgrupper, da vi vurderede at tiltagende til bekæmpelse af hooliganisme, ikke var afgrænset til bestemte supportgrupper, men gældende for alle. Vi har i stedet benyttet Havelunds kategorisering af supportgrupperne A, B og C.

I projektet har vi foretaget bevidste afgrænsninger i forhold til valg af teoretikere. Vi afgrænsede os bl.a. fra at anvende Pierre Bourdieu og Axel Honneth, der beskæftiger sig med henholdsvis habitus og anerkendelse, da vi vurderede at Kerr ville være mere relevant, da hans teori omhandler hooliganisme og afhængighed.

I vores arbejde med projektet har vi ikke defineret hvem de danske hooligans er, men i stedet fokuseret på hvilken indflydelse et fællesskab som hooliganisme har for individet, derfor vurderede vi ikke at alder eller køn havde en større betydning.

2.1 Metode

Projektets metodeafsnit har til formål at vise, hvordan den rejste problemstilling vil blive løst ud fra valg og anvendelse af empiri og data. I afsnittet vil vi redegøre for valget af metoder, samt give en begrundelse for disses relevans for projektet. Afsnittet skal give en forståelse for valgte metoder, og hvorledes de er anvendt i projektet.

I projektet vil de udarbejdede interviews bidrage til ny viden omkring politiets indsats over for hooligans i Danmark, samt beskrive forholdene henholdsvis før og efter vedtagelsen af *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* i 2008.

2.2.1 Tværfaglighed i projektet

Vi har i vores projekt valgt at arbejde tværfagligt inden for områderne sociologi og politologi. Vi har besluttet at arbejde tværfagligt i disse fag, da vi mener at de danner de bedste rammer for besvarelsen af projektets problemstilling, da denne fokuserer på individet og politiske processor. Det sociologiske perspektiv vil blive belyst gennem teorien om *neostammer* (jf. 3.2.3 Michel Maffesoli) og *reversal theory* (jf. 3.4.3 John H. Kerr) og det politologiske ved anvendelsen af *systemmodellen* (jf. 3.3.3 David Easton).

Ved at arbejde sociologisk og politologisk får vi den bedst mulige forståelse af hooliganismens eksistens i Danmark, samt hvorfor og hvordan samfundet forsøger at bekæmpe hooliganismen, da samfundsvidenskaberne fokuserer på individet og lovgivninger. Det er essentielt at vi skaber en forståelse for, hvorfor hooligans samles og hvorfor de agerer som de gør, for at kunne vurdere de løsningsforslag samfundet har anvendt til at bekæmpe hooliganisme i Danmark.

2.3.1 Problematisering af problemstilling

Problemstillingen i projektet ser vi som et planlægningsproblem, da der er behov for handlinger og beslutninger, for at kunne bekæmpe hooliganisme i Danmark. Selvom hooliganisme allerede blev gangbart i Danmark efter Sorte Fredag i 1994, har det

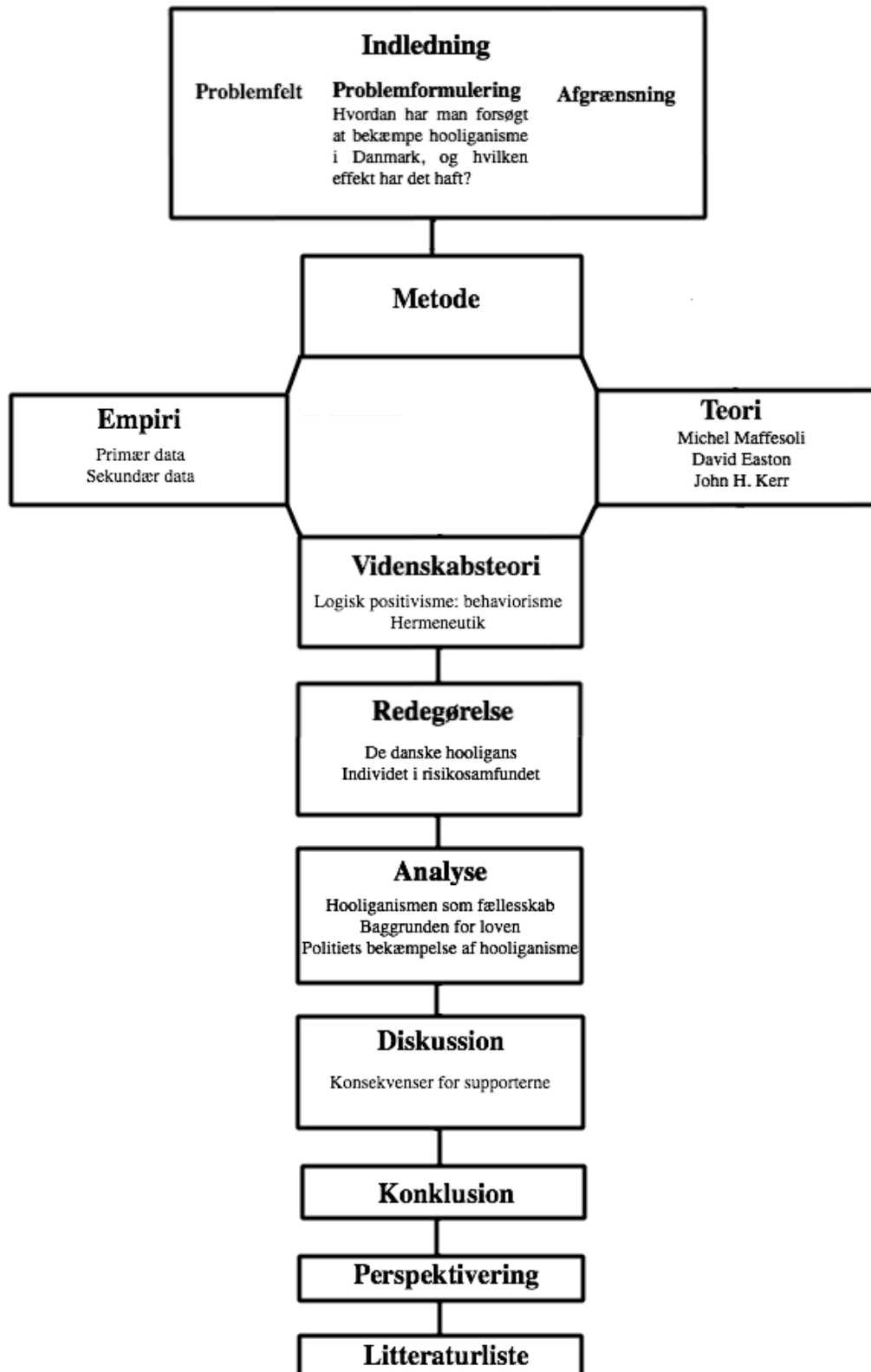
politiske system ikke før de senere år udredt en lov eller en plan, for hvordan hooliganisme skal bekæmpes. På baggrund af at problemet ikke var set før og fordi det var første gang i 2008 man lavede en lov inden for området, ser vi det også som en anomalia.

Hooliganisme eksisterer ikke kun i Danmark, og vi har derfor valgt at se det som en global problemstilling. Vi er dermed klar over at dele af vores empiri ikke kan sige noget om hooliganisme generelt, men give os indblik i dansk hooliganisme. Vi vil derfor kunne konkludere ud fra, hvordan man har forsøgt at bekæmpe hooliganisme i Danmark og dermed også vurdere hvilken effekt det har haft. Endvidere ser vi det også som et videns problem, da vi ønsker at opnå viden, som vi ikke har haft på forhånd.²⁵

---

²⁵ Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen: Problemorienteret Projektarbejde. S. 27ff.

2.4.1 Projektdesign

2.5.1 Erkendelsesskema

Gruppen har valgt at udarbejde et erkendelsesskema, for at belyse hvilke erkendelsesopgaver vi har undersøgt i arbejdsspørgsmålene. Skemaet udgør den fremgangsmåde vi har besvaret arbejdsspørgsmålene på, efterfulgt af et kort omrids af resultaterne. Vi vil senere i projektet anvende et kvalitetskema i forlængelse af resultaterne fra erkendelsesopgaven, for at kunne stille os kritisk over for de resultater vi har opnået i vores undersøgelser.

Erkendelsesopgave	Arbejdsspørgsmål	Data/teknik	Resultat
At opnå indsigt i hvem de er.	Hvem er de danske supportere?	Empiri: Dokumenter	Kan deles op i kategorier A, B og C. Supporterne har udviklet sig hastigt i retning mod hooliganismen siden 1994.
At vise at minoritets fællesskaber er reelt i samfundet.	Hvorfor søger individet fællesskaber?	Empiri: Ulrich Beck	Nogle individer har behov for bestemte fællesskaber i risikosamfundet
At forstå de engagerede supporterers forhold til hooligankulturen.	Hvilken betydning har et fællesskab som hooliganisme for individet?	Empiri: Ulrich Beck Metode: Interview med MJ og JH Teori: Maffesoli	Der eksisterer en sammenhæng mellem de generelle neostammer og hooligankulturen.
Belyse at der er sammenhæng mellem loven og hooliganismen i Danmark.	Hvad er baggrunden for loven i forbindelse med dens fremsættelse?	Empiri: Rapporter og dokumenter Metode: Interview med MJ Teori: Easton	Grundet udviklingen af hooliganisme i DK, har det politiske system udarbejdet loven. Man kan derfor se en sammenhæng mellem hooliganisme og loven.
At forstå hvorfor dialogbetjentenes arbejde virker.	Hvordan bekæmper politiet hooliganisme i Danmark?	Empiri: Rapporter, dokumenter og statistik Metode: Interview med MJ og JH Teori: Kerr	Dialogbetjente spiller en afgørende rolle. Der er sammenhæng mellem reversal theory og hooligans adfærd.
At blive afklaret med hvorvidt lovgivningen og politiet har hjulpet for bekæmpelsen af hooliganismen.	Hvilke konsekvenser har lovgivningen og politets præventive midler for supporterne?	Empiri: Rapporter, dokumenter Metode: Interview med JH og MJ Teori: Maffesoli, Kerr og Easton	Lovgivningen flytter problemerne andet sted hen, og udsætter problemerne med hooligans. Dialogbetjente har ikke mulighed for at bekæmpe kategori C (hooligans)

2.6.1 Empiri

I projektet anvender vi *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder*, til at klargøre hvilke retningslinjer politiet arbejder ud fra. Vi har valgt kun at fokusere på kapitel 1 og 2, da det er disse der er relevante i forhold til besvarelsen af projektets problemstilling.

Vi har valgt at analysere politiets anvendelse af dialogbetjente i forbindelse med fodboldkampe, og vi vil i projektet skabe en sammenkobling med denne præventive løsningsmetode og John H. Kerrs *reversal theory*.

I projektets analyse og diskussion inddrages bøger og rapporter, til at afdække hvilke begivenheder der ledte til vedtagelsen af loven, og hvilken effekt denne og politiets anvendelse af dialogbetjente har haft på bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark. Effekten vil blive diskuteret ud fra projektets teorier og empiri.

Til at konkludere hvilken effekt lovgivningen og politiets bekæmpelse af hooliganisme i Danmark har haft, vil vi tage udgangspunkt i projektets analyse og diskussion, samt statistikker og interviews.

Den anvendte data i projektet har til formål at give en forståelse for konsekvenser og fordele, ved den måde man bekæmper hooliganisme på i Danmark, samt effekten af denne, og dermed opnå tilstrækkelig viden til at besvare projektets problemstillinger.

2.7.1 Primær data

Projektets primære data er interviews, af henholdsvis Morten Jensen der er politiassistent ved Københavns politi, og har beskæftiget sig med hooliganisme i Danmark siden 1999. Jonas Havelund der er fanforsker og cand.scient. ved Syddansk Universitet, anvendes også som primær data. Begge interviews er semistruktureret, og den efterfølgende indsamlede data er kvalitativ. Ved interviewet med Jensen var vi to fra gruppen der deltog. Den ene interviewede, mens den anden var observatør. Valget om kun at anvende to til interviewet var overvejet, da vi vurderede at det ville være

overvældende for den interviewede, hvis vi var tre. Interviewet med Havelund foregik via en telefonsamtale med én fra gruppen, da det ikke var muligt for os at tage til Syddansk Universitet, hvor Havelund befandt sig. Begge interviews er blevet optaget og transskriberet.

Jensen og Havelund er begge valgt ud fra deres kompetencer inden for området hooliganisme i Danmark, og derfor vurderer vi at deres evner bidrager til en besvarelse af projektets problemstilling. Både Havelund og Jensen har arbejdet med hooliganisme i Danmark i mange år, vurderer vi at de er valide, og da de tidligere har arbejdet sammen, bl.a. i forbindelse med lovforslaget, ser vi dem som stærke kilder til projektet. Den indsamlede data fra vores interviews vil blive anvendt til at underbygge anden indsamlet data i projektet, samt understøtte projektets analyse, diskussion og konklusion.

2.7.2 Interviewguide

Vores interview med Jensen og Havelund har til formål at formidle politiets indsats over for hooligans, i forbindelse med fodboldkampe i Danmark. Deres viden bidrager til at forstå hvilke fordele og konsekvenser der været for både politiet og supportere, i forbindelse med *loven om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* der blev vedtaget i 2008. Svarene i interviewene er baseret på interviewpersonernes subjektive holdning til forholdene under fodboldkampe, men samtidig også objektive informationer i henhold til lovændringen og nøgletal. Interviewene har til formål at give et detaljeret indblik, samt videreformidle forholdene i forbindelse med fodboldkampe, fra førstehåndskilder. Interviewspørgsmålene er udarbejdet med formål at underbygge allerede indsamlet data, samt til at skabe ny viden, som ville have været svært at anskaffe fra andre sekundære kilder.

I interviewet med Jensen er interviewspørgsmålene tilpasset hans viden, om politiets indsats i forbindelse med fodboldkampe og lovgivningen fra 2008. Havelund havde inden interviewet fået en disposition over projektet, og han havde derfor mulighed for at forberede sig til interviewet, hvilket vi ser som en fordel. I vores interview med Havelund, er spørgsmålene i højere grad formuleret ud fra hans kendskab som

fanforsker i hooliganisme i Danmark. Vi har valgt at anvende en åben interviewform ved begge interviews, da denne metode giver os mulighed for at stille opklarende spørgsmål undervejs i interviewet, og vi dermed ikke er begrænsede af allerede udarbejdede spørgsmål.

I projektet skal den indsamlede data fra interviewet anvendes til at give en analyse af forholdene i forbindelse med fodboldkampe, og politiets indsats i henhold til anden anvendt data og teorier. Samtidig skal interviewene bidrage til en forståelse af hvilke fordele og ulemper som lovændringen har medført.

2.7.3 Kvalitetssikring af interview

For at sikre validiteten af vores interviews, har vi valgt at anvende Steinar Kvale og Svend Brinkmans følgende tre kriterier, der ifølge dem er afgørende for at opnå det mest ideelle interview:

- At interviewet i vid udstrækning fortolkes i løbet af interviewet.
- At interviewerens forsøger at verificere sine fortolkninger af respondentens svar i løbet af interviewet.
- At interviewet er 'selvrapporterende', en selvstændig historie, som ikke kræver yderligere forklaringer.²⁶

Vores anvendelse af observatør under vores interview med Jensen, er derfor hensigtsmæssig for at kunne opfylde disse krav. Observatørens rolle er at sørge for at alle emner i interviewspørgsmålene bliver besvaret, samtidig har observatøren også et større overblik, til at kunne stille opfølgende spørgsmål.²⁷

2.7.4 Transskriptionsstrategi

Transskriberingen anvendes til at formidle det sagte i interviewet om til tekst. Vi har transskriberet direkte hvad respondenterne sagde, men vi har valgt ikke at transskribere udtryk som "øh", "hmm" samt suk, grin, pauser og gentagende ord mm., da dette

²⁶ Kvale, Brinkmann og Steiner, Svend: InterView. S. 186.

²⁷ Kvale, Brinkmann og Steiner, Svend: InterView. S. 186.

ikke bidrager til ny viden, men i stedet kan virke meningsforstyrrende. Vi mener at den litterære omskrivning fra talesprog, vil gøre det lettere at formidle informationer og de interviewedes budskab, til læseren.²⁸

2.8.1 Sekundær data

2.8.2.1 Kvalitativ sekundær data

2.8.2.2 Bøger

Hooligan - I'm fuckin' lovin' it

Bogen bruges til at redegøre for Michel Maffesolis teori om *neostammer*, og bliver i projektet anvendt til at forklare hvorfor individet samles i fællesskaber, så som hooligankulturen. Bogen er skrevet af adjunkt Oliver Skov og Richard Bundsgaard. Vi vurderer at bogen er valid, da den er skrevet på baggrund af førstehåndskilder.

Politik og administration

Bogen anvendes til at redegøre for Eastons *systemteori*, og er en del af pensum fra Roskilde Universitet i faget politik og administration. Bogen indeholder faglig og saglig viden inden for offentlige organisationer, og gør brug af forskellige teorier, hvorpå de studerende skal dygtiggøre sig i at afspejle dem med virkeligheden.

Samfundslex

I projektet anvender vi bogen til at redegøre for begreber som anvendes i løbet af projektet, eksempler på disse kunne være positivismen, behaviorismen eller hermeneutikken. Redegørelserne begreberne der anvendes i projektet, er med til at give generel forståelse af begreberne og hvordan de kan anvendes. Endvidere anvender vi også bogen til at præsentere dele af Eastons *systemteori*.

Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring

Vi anvender bogen til at redegøre for de videnskabelige retninger vi gør brug af i projektet, behaviorismen, positivismen og hermeneutikken. Bogen bruges til at skabe en forståelse og en sammenhæng mellem de videnskabsteoretiske metoder, og de

---

²⁸ Kvale, Brinkmann og Steiner, Svend: InterView. S. 209.

teorier vi anvender i projektet. Bogen er en del af pensum fra Roskilde Universitet i faget videnskabsteori.

Ulrich Beck - Risikosamfundet og det andet moderne

I projektet anvendes bogen til at definere den samfundsudvikling der har været i Danmark, og hvilken betydning udviklingen har haft på individet. Baggrunden for Michel Maffesolis teori omkring *neostammer* i projektets analyse, er med udgangspunkt i Ulrich Becks definition af risikosamfundet og individet deri. Bogen er skrevet af Mads P. Sørensen og Allan Christiansen, vi vurderer at kilden er valid, da bogen udelukkende arbejder med Becks teorier og er udarbejdet med baggrund i hans egne bøger.

Understanding Soccer Hooliganism

I bogen bruges John H. Kerrs definition af *reversal theory* og hans teori omkring hooliganisme, til at analysere dialogbetjentes indflydelse på supporterernes adfærd, samt at diskutere hvilken effekt bekæmpelsen af hooliganisme har for individet i Danmark. Bogen er en førstehåndskilde og vi anser den derfor at være valid.

2.8.2.3 Dokumenter

DANSK POLITI

I projektet har vi anvendt en artikel fra Dansk Politi. Artiklen er brugt til at belyse event-betjente arbejde i felten. Artiklens validitet er kontrolleret, og anses som valid i kraft af at den er skrevet af Nicolai Scharling, som er redaktør af fagbladet *DANSK POLITI*.

Faktalink

Vi har igennem *Faktalink* gjort brug af to kapitler. Det første kapitel *Hooliganismen i Danmark*, bruges til at skabe en generel forståelse af hvordan hooliganismen opstod i Danmark. Det andet kapitel *Bekæmpelse af hooliganisme i Danmark*, har vi anvendt til at se hvad der gøres i Danmark for at bekæmpe hooliganisme. Begge kapitler er skrevet af journalist Marie-Louise Jersin Nissen fra *Dagbladet*, og opdateret af stud.mag. Michelle Mælgaard Andersen. *Faktalink* er anvendt for at få et generelt billede af hooligan situationen i Danmark, samt at skabe billede af hvordan bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark ser ud i praksis.

Kritik af Faktalink

Der er taget højde for de anvendte kapitlers validitet, i kraft af informationen på hjemmesiden er skrevet af en journalist, men peer reviewet efterfølgende af en stud.mag. Vi anser på baggrund af dette, at begge kapitler er valide kilder og ikke indeholder politiske agendaer.

Justitsministeriet

Internetsiden anvendes i forhold til en pressemeddelelse i forbindelse med lovforslaget *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* på Justitsministeriets hjemmeside. Pressemeddelelsen bruges til at forstå formålet med loven, og hvilke hovedelementer den omfatter. Vi vurderer kilden for at være valid da det er ministeriet selv som udarbejdet pressemeddelelsen, og derfor er en førstehåndskilde.

Retsinformation

Vi anvender *loven om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* fra retsinformation til skabe en forståelse for og analysere lovens betydning, i forhold til bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark. Civilstyrelsen er ansvarlig for driften af retsinformation.dk. Vi anser kilden for at en høj legitimitet, da det er ministerierne som er ansvarlige for opdateringer af egne forskrifter. Det sikrer datakvalitet pålidelighed, fordi forskrifterne kun opdateres og produceres af den myndighed, som har den største viden eller kendskab til det pågældende regelsæt.

2.8.2.4.1 Internetkilder

Vi bruger primært internetkilder til at definere begreber i vores begrebsafklaringsafsnit, og anvendes derfor ikke til at skabe ny viden. Kilderne er valgt med fokus på at de kommer fra troværdige hjemmesider, eksempelvis Gyldendals, *Den Store Danske*.

2.8.2.4.2 Kritik af internetkilder

Det kan være problematisk, at enhver på hjemmesider som *Den store Danske*, kan bidrage med opdateringer af eksisterende artikler. En redaktion, bestående af eksterne fageksperter, gennemser alle bidrag og bearbejder dem om nødvendigt, så alle artikler fastholder et højt fagligt niveau.

2.8.2.5 Rapporter

Fanperspektiver – Fodboldtøge og det dialogbaserede indsatskoncept

Vi gør i projektet brug af Sarah Agerklint og Jonas Havelunds rapport, til at se bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark ud fra bl.a. supporteren Simon Gregersens perspektiv, for derved at få en nuanceret billede af håndteringen af hooliganisme i Danmark.

Forfatterne har udarbejdet rapporten ud fra førstehåndskilder, ved f.eks. feltarbejde, observationsstudier og interviews med supportere. Havelund indgår også i denne rapport, og som nævnt ovenstående, ud fra dette vurderes rapporten til at være valid.

Rapporten er hentet på Fankultur.dk, som samler videns produktion, af forskning udarbejde af Kristian Rasmussen, Lise Joern og Jonas Havelund, siden 2006.

Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie

Rapporten er skrevet af Kristian Rasmussen og Jonas Havelund, og anvendes i projektet til at forklare dialogbetjentenes rolle i forbindelse med fodboldkampe i Danmark, derudover bidrager den til en forståelse af politiets arbejde med hooligans som individer. Rapporten bærer præg af at den er skrevet som førstehåndskilde, og forfatterne har været med ude feltet hvor de scenarier som bliver omtalt i rapporten har fundet sted.²⁹ Rapporten anses for at være pålidelig, og er som de andre rapporter vi har anvendt i projektet, udarbejdet af Havelund. Rapporten er publiceret og hentet på Justitsministeriets hjemmeside.

2.8.3.1 Kvantitativ sekundær data

2.8.3.2 Statistik

Rigspolitiet

Vi har gjort brug af en statistik udarbejdet af Rigspolitiet. Statistikken viser data omkring anholdte/frihedsberøvede og sigtelser fra 2006-2013 i Superligaen, NordicBet ligaen, Pokalturneringen, Landskampe og Europæiske kampe. Vi har i

---

²⁹ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie. S. 19ff.

projektet kun haft fokus på tabellen angående Superligaen, der anvendes til at se om antallet af anholdelser har været stigende eller faldende, for derved at kunne vurdere om lovgivning har haft en effekt.

Tabellen vurderes til at være valid, repræsentativ og have en høj reliabilitet, da den giver et vellignende billede af udviklingen og er udarbejdet af Rigspolitiet.

2.7.3.3 Kritik af statistik

Statistikken viser ikke om det er nye der bliver anholdte, eller om det er de samme der bliver det år efter år. Dette kan give et misvisende billede, da det ser ud til at graferne generelt er faldende, og der er blive færre og færre personer, som er blevet anholdt. Forstået på den måde, at hvis nogle personer i f.eks. 2006 er blevet anholdt og dermed har fået karantæne, så kan de ikke komme ind til fodboldkampe næste to år. Det kan betyde at selvom tallet i 2008 er lavere, så er problemet ikke løst, men det er i stedet nye personer, som der er blevet anholdt.

2.8.4 Kritik af anvendt data

I projektet har vi anvendt forskellige kilder og data omhandlende bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark. Kilderne og dataene skal bidrage til at give et generaliserende billede af hvordan hooliganisme bekæmpes i Danmark. For at sikre et generaliserende billede, har vi så vidt muligt, anvendt forskellige kilder.

3.1 Teori

Vi vil i dette afsnit redegøre for valg af teorier, der anvendes til besvarelsen af projektets problemformulering.

Projektet er skrevet ud fra sociologiske og politologiske rammer. Valget af teoretikere er på baggrund af projektets problemformulering. Det var essentielt for os at teoretikerne arbejde med henholdsvis fællesskaber og processor i forbindelse med lovgivninger, da dette kunne bidrage til en forståelse af hvorfor hooligans søger fællesskaber, og på hvilket grundlag lovgivninger og ændringer bliver bestemt. Vi vurderede yderligere at det var nødvendigt at anvende en teoretiker der arbejdede med individet som hooligan, for at kunne forstå hvorfor individet tiltrækkes af hooligankulturen.

3.2.1 Michel Maffesoli

3.2.2 Valg og anvendelse af teori

Vi har i vores projekt valgt at anvende den franske sociolog Michel Maffesolis teori om *neostammer*. Teorien er valgt ud fra dens evne til at skabe en forståelse af, hvorfor individer i større grad søger fællesskaber som hooligankulturen, samt belyser teorien hvad hooliganmiljøet kan tilbyde individer i det senmoderne samfund.

3.2.3 Maffesoli

Maffesoli argumenter for, at visse individer i nutidens samfund søger mod bestemte fællesskaber, som han beskriver med begrebet *neostammer*. Han påpeger at individet i risikosamfundet har bevæget sig væk individualiseringen, og søger identitetsskabelse i fællesskaber. Maffesoli forklarer dette ved ”... *the person (persona) can only find fulfillment in his relation with others.*” Med andre ord er individet nødsaget til at opsøge nye fællesskaber, for at få opfyldt deres behov for tilfredsstillelse.³⁰

Neostammer agerer ud fra det emotionelle og bygger således på en baggrund af traditioner og ritualer, der er udgangspunktet for at få skabt en kollektiv identitet,

---

³⁰ Bundsgaard, Richard og Oliver Skov: Hooligan -I'm fuckin' lovin' it!. S. 39-40.

hvilket er essensen af, hvorfor individet søger mod disse fællesskaber. Fællesskabet i en *neostamme* er med til at skabe en følelse af tryghed og identitet for det enkelte individ. *Neostammer* er i høj grad karakteriserede ved at være bundet sammen gennem unikke og æstetiske oplevelser, dette betyder at man ved valg af *neostamme*, samtidig vælger sig den specifikke livsstil, der hører til stammen. Livsstilen i en *neostamme* fungerer som et materielt udtryk, som tilbydes til medlemmerne og skaber tryghed for dem. Det er gennem livsstilens udseende og form, at gruppen kan udtrykkes sig i forhold til omverdenen. Når individet træffer et livsstilsvalg forpligter personen sig til dens udtryk. På den måde ”brændemærker” *neostammen* sine medlemmer gennem livsstil. Maffesoli opererer i denne sammenhæng med begrebet *maske*. Det vil sige at ved indtrædelse i *neostammen*, får individet lov til at påføre sig *neostammens* respektive *maske*. Ved at påføre sig denne *maske* som resten af gruppen bærer skabes der en gruppeidentitet, og derved bliver man en del af fællesskabet og en anden end hidtil har valgt at være.³¹

Fanggrupperinger omkring sport, tilhører den slags *neostammer*, der giver en styrkelse af identiteten gennem den kollektive aktivitet. Maffesoli refererer specifikt til en *theory of fellow-feeling as identification*, som argumenterer for, at mennesket gennem grupperinger kan skabe en ny identitet, og derved tilvejebringe en flygt fra selvet. Interaktionen med andre individer i *neostammerne* er det der skaber et fællesskab, forstået på den måde at det enkelte individ bliver forbundet med andre, gennem et netværk af f.eks. kulter, smag eller kommunikation. Kernen for opretholdelsen af fællesskaber eksisterer i kraft af fysiske eller mentale ligheder, imellem *neostammens* medlemmer. Den kollektive identitet udspiller sig gennem forskellige ritualer, såsom specielle tøjstile, optagelsesriter og dyrkelse af gruppens værdier. Offentlige fora bliver følgelig brugt til præsentation og skueplads for gruppeidentiteten. De følelser og engagement den enkelte individ sætter i *neostammen*, er afgørende for fastholdelse af medlemskabet af supportgruppen.³²

³¹ Bundsgaard, Richard og Oliver Skov: Hooligan -I'm fuckin' lovin' it!. S. 40-41.

³² Bundsgaard, Richard og Oliver Skov: Hooligan -I'm fuckin' lovin' it!. S. 40-41.

3.2.4 Kritik af Teori

Maffesolis teori bygger på generelle *neostammer*, som er små fællesskaber i samfundet. Hans teori er derved ikke specifikt udarbejdet på baggrund af én *neostamme*, så f.eks. hooligankulturen. I visse tilfælde kan det være svært at specificerer de generelle argumenter, Maffeosoli anvender i forhold til *neostammer* over på et hooliganperspektiv. Teorien er fra 1996, hvilket kan give visse forhindringer i forhold at vi anvender teorien på individer i nutidens samfund, da samfundet og individet var anderledes i 1996.

3.3.1 David Easton

3.3.2 Valg og anvendelse af teori

Vi har i projektet valgt at anvende David Eastons systemmodel, til at skabe en generel forståelse for de funktioner der eksisterer og anvendes i det politiske system, for derved at kunne analysere og diskutere hvordan det politiske system fungerer i praksis. Modellen forklarer samspillet mellem samfundet og det politiske system, og kan ifølge Easton anvendes på alle politiske systemer.

3.3.3 Systemmodellen

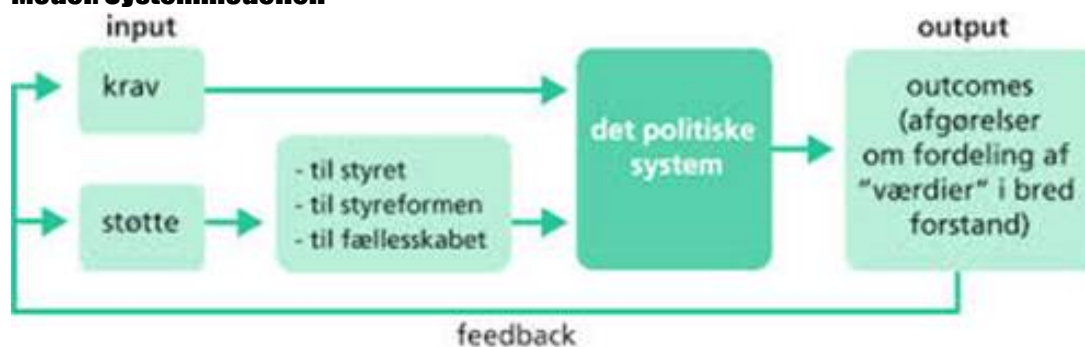
Systemmodellen er udarbejdet af den amerikanske politolog David Easton, og er en universel analysemodel af det politiske system, og omfatter ikke ideologiske vurderinger af samfundet og systemet.³³

Systemmodellen er visuelt angivet på forskellige måder, hvor de fleste er i overensstemmelse med hinanden. I projektet anvender vi nedenstående model, da vi vurderer at denne er den mest fyldestgørende, i forhold til vores anvendelse af systemmodellen.

---

³³ Hansen, Peter Nørbæk : Samfundslæx. S.88.

Model: Systemmodellen

Modellen viser hvilke faktorer der gør sig gældende i systemmodellen.³⁴

Første niveau af Eastons systemmodel er input, der afspejles i ønsker og krav på den ene side og støtte på den anden, fra samfundet. Inputtet bearbejdes i det politiske system og bliver derefter præsenteret som teoriens output. Outcomet i outputtet, er den lovgivning eller ændring der er vedtaget igennem det politiske system. Implementeringen af outputtet vil i de fleste tilfælde påvirke samfundet, hvorefter den påvirkning vil blive samlet op, også kaldet feedback, og videreføres i form nye input af ønsker, krav og støtte. Systemmodellen vil derfor være i en konstant cirkulær bevægelse.³⁵

Det politiske system tilpasser sig hele tiden de fremførte krav og ønsker fra samfundet, da systemmodellen kun kan fungere, hvis systemet formår at tilpasse sig dets omgivelser. Modellen tager derfor ikke højde for hvilke beslutninger der træffes i det politiske system, men at der træffes beslutninger. Det politiske system består ikke kun af Folketinget, men også af andre aktører, så som interesseorganisationer, fagbevægelser, græsrodsbevægelse m.fl.. Beslutningerne kan kun træffes i Folketinget, men aktørerne har mulighed for at påvirke beslutningerne indtil de folkevalgte politikere vedtager en afgørelse.³⁶

3.3.4 Kritik af teori

Eastons bliver kritiseret for hans definition af politik: ”den autoritative fordeling af værdier med gyldighed for et samfund”.³⁷ Det er underforstået i definitionen, at nogle

³⁴ Peter Brøndum og Thor Banke Hansen: Luk samfundet op!. S 120.

³⁵ Agger, Annika og Karl Løfgren: Politik og administration. S. 59ff.

³⁶ Hansen, Peter Nørbæk : Samfundslex. S.88.

³⁷ Hansen, Peter Nørbæk : Samfundslex. S.88.

personer har magten til at kunne gennemføre love, som berører alle i samfundet. I nogle samfund kan andre aktører have indflydelse på det politiske system og de beslutninger der bliver vedtaget, der kun vil være til fordel for et mindretal i befolkningen. Det kan *systemteorien* ikke rumme, og det vil medføre at det politiske system ikke virker.³⁸

3.4.1 John H. Kerr

3.4.2 Valg og anvendelse af teori

I projektet anvender vi Kerrs teori om *reversal theory*, til at forklare hvilke psykologiske faktorer der har en betydning, når en supporter deltager i en fodboldbegivenhed. Kerrs teori er valgt ud fra dens evne til at beskrive hvad en hooligan opnår ved at være en del af hooliganmiljøet, og derfor også hvorfor det er svært at komme ud af. Vi har valgt Kerrs teori, da den udelukkende beskæftiger sig med hooliganisme.

3.4.3 Kerr

John H. Kerr anvender en psykologisk analyseramme i form af *reversal theory*, til at forklare hooliganisme. Kerr vurderer mennesket til at være komplekst og i konstant forandring i opførelse og erfaring. Teorien fokuserer på individets dominanser, det der motiverer vores handlinger og adfærd. I *reversal theory* er meta-motivations stadierne et essentielt aspekt. Kerr anvender disse fire typer af meta-motivations stadier:³⁹

1.	<i>Telic</i>	<i>Paratelic</i>
2.	<i>Conformist</i>	<i>Negativism</i>
3.	<i>Mastery</i>	<i>Sympathy</i>
4.	<i>Autic</i>	<i>Alloic</i>

I projektet anvendes *telic-paratelic*, *negativism–conformity* og *mastery*, da det er disse der er relevante i forhold til besvarelsen af projektets problemstilling, fordi de forklarer hvorfor en hooligan tiltrækkes af kulturen.

³⁸ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 18ff.

³⁹ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 18ff.

Telic adfærden er overvejet og seriøs, men *paratelic* adfærden er spontan og legende. Kerr mener at hooligans tilhører det *paratelic* meta-motivations stadie. Personer i *negativism* stadiet føler et behov for at protestere mod pålagte krav, hvorimod personer der er motiveret af *conformist* forsøger at skabe overensstemmelse med kravene. Hooligans er ifølge Kerr draget mod *negativism* motivationen. I *mastery* stadiet er personer draget af at bestemme eller kontrollere andre. Personer kan opleve forandringer i de fire meta-motivations stadier, og er ikke bundet af én dominans. Det kun er muligt at være domineret af en dominans i hver af stadierne, dvs. man kan enten være domineret af *telic* eller *paratelic*, men ikke af begge på samme tid. Rummet bestemmer dominansen og er derfor en uafhængig faktor.⁴⁰

Fodboldmiljøet skaber gode rammer, for dem der ønsker at opnå spænding og ophidselse. Kerr mener man kan opnå spænding og ophidselse gennem disse syv punkter:

1. Udsætte sig selv for ophidsende stimulation
2. Empati med værdifulde karakterer
3. Acceptere alle udfordringer
4. Uventede begivenheder
5. Bevidst eller provokerende *negativism*
6. Oplevelsen ved ophidsende kontrasterende effekter
7. Være i fare under beskyttende rammer⁴¹

Ifølge Kerr bliver individet hooligan for at have det sjovt, og kulturen kan ses som en form for adrenalin kick. Kerr ser derfor heller ikke hooligans som en stereotype, men mener at alle kan være draget og blive en del af kulturen uanset samfundsklasse.

Hooliganisme kan ifølge Kerr ses som en afhængighed, hvor afhængigheden er vold og konfrontationer. Graden af afhængighed bestemmes ud fra hooliganens placering i supportgruppens hierarki – jo højere en position, jo større en afhængighed. Kerr vurderer at de fleste hooligans ikke opnår meget anerkendelse eller belønnes i deres hverdag. Via den aggressive og voldelige adfærd i forbindelse med hooligankulturen,

⁴⁰ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 19ff.

⁴¹ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 47.

opnår individet et højere ophidselsesniveau, der føles tilfredsstillende for dem. Hooliganen bliver derfor følelsesmæssigt belønnet hver gang personen tænker på vold, forbereder sig til det, og ved selve handlingen. Ved at gentage disse handlinger opnås en tilfredsstillende følelse, men samtidig oplever hooliganen en følelse af lavt selvværd eller følelser der er ude af kontrol, såfremt personen ikke får mulighed for at deltage i hooliganistiske aktiviteter.⁴²

3.4.4 Kritik af John H. Kerr

Man kan kritisere Kerr for ikke at forklare hvorfor og hvordan vold i kontekst med hooliganisme bliver en 'gruppe' adfærd, men kun fokuserer på hooliganen som individ. Kerrs *reversal theory*, er en psykologisk teori, og det kan derfor have sine begrænsninger i fortolkningsprocessen, hvis fortolkeren ikke har et kendskab til individet i en psykologisk kontekst. Vi vurderer ikke at dette gør sig gældende i vores tilfælde, da bogen *Understanding Soccer Hooliganism*, hvor teorien er beskrevet, omhandler hooliganisme. Problematikken vil i større grad have gjort sig gældende, hvis vi havde anvendt en af hans andre bøger, hvor teorien er beskrevet.

3.5.1 Opsamling af teorierne

Eastons systemmodel flyder sammen med empirien, på denne måde at det bliver muligt for os at sige præcis hvilke inputs, outputs og feedback der har været. Easton kan for os kun forklare hvordan systemmodellen virker, men modellen kan ikke hjælpe os med at placere empirien. Vi er således ved hjælp af Eastons systemmodel blevet opmærksomme på at bestemte dele af empirien udgjorde enten et input, output eller feedback – hvilket hjalp os til at finde mulige problemer, som kunne rejses i diskussionen.

Igennem Kerrs teori og vores to interviews, blev det bekræftet at supportere kunne være afhængige af hooligankulturen. Vi kan med fordel sige at teori og metode har spillet en rolle sammen, da dette ikke ville være bekræftet uden deres sammenblanding. Andre steder har man kunne se Kerrs teori stemme overens med

---

⁴² Kerr, John H.: *Understanding Soccer Hooliganism*. Side 95ff.

empirien, f.eks. da vi blev afklaret med at der er sammenhæng mellem *reversal theory* og hooligans adfærd.

I forbindelse med vores interviews af Jensen og Havelund kunne vi bekræfte Maffesolis teori omkring *neostammer*, hvilket kunne fastlægge at Maffesolis teori også eksisterer i Danmark, da dem vi interviewede arbejder med hooliganisme i Danmark.

4.1 Videnskabsteori

4.2 Videnskabsteori i projektet

Vi har i projektet valgt at arbejde med udgangspunkt i positivismen, hermeneutikken og behaviorismen. Valget af disse videnskabsteoretiske retninger skyldtes først og fremmest problemstillingens udgangspunkt, som er den måde man bekæmper hooliganisme på i Danmark. Heraf valgte vi sociologiske og politologiske teorier for at kunne undersøge området nærmere, da vi mente at disse retninger kunne være med til at undersøge om bekæmpelsen af hooliganismen kunne gennemføres i Danmark. Under sociologien har vi valgt de to teoretikere Maffesoli og Kerr, som vi anser for at arbejde ud fra et videnskabsteoretisk hermeneutisk perspektiv. Dertil kompenserer vi tværfagligheden i projektet med Eastons *systemteori*, som ligger inden for politologien. *Systemteorien* arbejder inden for den videnskabsteoretiske retning behaviorisme, som er en undergren til positivismen. Ydermere har vi opfattelse af at vores fremgangsmåde både har været hermeneutisk og positivistisk, hvilket vi vil forklare nærmere i dette afsnit.

4.3.1 Behaviorisme

Behaviorismen bygger på en forestilling om, at psykiske fænomener er indre forhold og kan derfor ikke måles, som f.eks. bevidsthed og andre mentale processer. Hvad behaviorisme derimod kan måle, er menneskers direkte observerbare adfærd. Målet for behaviorisme er, at arbejder med opstillede samfundsmæssige ”love”. Behaviorisme medførte en stor interesse for systematisk indsamling af data, specielt kvantitative, som kunne bearbejdes med statistiske metoder. Behaviorismen var især dominerende i 1950’erne og tæt knyttet til positivismen.^{43,44}

4.3.2 Behaviorismen i projektet

Eastons *systemteori* anvendes for at skabe forståelse for, hvordan en lov bliver til og hvad der sker efter den er trådt i kraft. I projektet arbejder vi ikke selv ud fra et behavioristisk fundament, forstået på måde, at vi ikke selv udarbejder systematiske

⁴³ Juul, Søren & Pedersen, Bransholm, Kirsten. Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. S. 58ff.

⁴⁴ Hansen, Nørbæk, Hansen & Qvist, Palle. Samfundslex. S. 43ff.

skemaer for at måle mennesker direkte observerbare adfærd. Vi anvender *systemteorien* med en positivistisk tilgang, da vi benytter positivistiske metoder i form af verifikationsmetoden og sandhedsværdiens syntetiske udsagn.

Behaviorismen er en gren inde for positivismen, det er derfor væsentligt at pointere, at nogle elementer fra positivismen anvendes og har relevans i behaviorismen. I projektet kommer vores behavioristiske perspektiv til syne bl.a. i vores anvendelse af David Eastons *systemteori*, der gør brug af verifikationsmetoden for at efterprøve sandhedsværdien af et syntetisk udsagn⁴⁵. Vi anvender også *systemteorien* i projektet, for at skabe en forståelse for, hvilke processer der forekommer i forbindelse med en lov i Danmark.

4.4.1 Posivismen

Videnskab må udelukkende bygge på det *positive*, forstået på den måde: Det virkelige i modsætning til det indbildte, det der er tilgængeligt for menneskelig erkendelse, det nyttige, det præcise og det der kan organiseres.

Posivismen er et forsøg på at skabe en videnskab, der på et objektivt empirisk grundlag kan frembringe sikker, positiv viden om virkeligheden, som den er. Viden er dermed erfaring og beskrives, og ikke forklares. Posivismen betragter dermed love som en hypotese, der skal testes mod erfaringen. Ligeledes er positivismen forbundet med en påstand om, at der ikke findes nogen form for erkendelse, der ikke er rent erfaringsmæssig.^{46,47}

4.4.2 Posivismen i projektet

Der opstår positivistiske tilgange i vores projekt, hvor vi mener at den tysk-østrigske filosof og fysiker Moritz Schlicks (1882-1936), verifikationsmetode bliver anvendt i forbindelse med brugen af Eastons *systemteori*. Easton kan redgøre for hvordan det er muligt at efterprøve hans teori, og derfor opstår der et meningsfuldt udsagn, da gruppen efterprøvede hans systemmodel og måtte erkende at dette udsagn var tilfældet. I forlængelse heraf opstår sandhedsværdiens syntetiske udsagn, da det også

---

⁴⁵ Hansen, Nørbæk, Hansen & Qvist, Palle. 2009 s. 87f

⁴⁶ Juul, Søren & Pedersen, Bransholm, Kirsten. Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. S. 401.

⁴⁷ Hansen, Nørbæk, Hansen & Qvist, Palle. Samfundslex. S. 354f.

er muligt at forklare, at systemmodellens proces i forbindelse med den nye lov der har fundet sted. Iflg. Schlick kan verificerbare udsagn kun betragtes som et meningsfyldt udsagn. Ud fra ovenstående vurderer vi, at det politiske system har forholdt sig positivistisk, ved at kigge på data i form af statistik for at kunne tilvejebringe en lov for bekæmpelse af hooliganisme i Danmark.⁴⁸

4.5.1 Hermeneutikken

Ifølge hermeneutikken er alt, hvad vi gør eller siger her i verden, en fortolkning. Som forudsætning for enhver forståelse, må vi besidde en forforståelse af den sag eller det forhold, som vi ønsker at forstå. Historiciteten, dvs. det forhold, at vi allerede befinder os inden for en forståelseshorisont, på baggrund af hvilken vi kan udlægge verden, er altid udgangspunkt for forståelsen. Kriteriet for gyldig viden er forståelse. Viden er inden for hermeneutikken defineret som subjektiv, partikulær og relativ. Viden opstår i et dialektisk samspil mellem forskerens fordomme og de nye erfaringer, der indhøstes, når disse sættes i spil med menneskers erfaringsverden.^{49,50}

4.5.2 Hermeneutikken i projektet

Vores anvendelse af hermeneutikken kommer til udtryk igennem både Michel Maffesolis teori omkring *neostammer* og John H. Kerrs teori om *reversel theory*. Begge teorier arbejder specifikt med bestemte fællesskaber, så som hooligankulturen, og de enkelte individer deri, frem for at se samfundet som en masse. Ud fra ovenstående kan man dermed se, at begge teoretikere arbejder med et fokus på, at tilvejebringe en fortolkende forståelse af sociale fænomener, hvilket er centralt i arbejdet med hermeneutikken. Vi har igennem vores arbejdsproces været inspireret af den hermeneutiske cirkel, for at kunne forstå hvorfor hooligans har behov for at samles i fællesskaber og har den adfærd de har.⁵¹

Vi har delt vores problemstilling op i nogle forskellige arbejdsspørgsmål, hvor nogle af dem er udarbejdet på baggrund af et hermeneutisk perspektiv. Ved brug af hermeneutikken, giver arbejdsspørgsmålet ” Hvilke konsekvenser har lovgivningen

⁴⁸ Juul, Søren & Pedersen, Bransholm, Kirsten. Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. S. 29f

⁴⁹ Juul, Søren & Pedersen, Bransholm, Kirsten. Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. S. 404.

⁵⁰ Hansen, Nørbæk, Hansen & Qvist, Palle. Samfundslex. S. 175.

⁵¹ Hansen, Nørbæk, Hansen & Qvist, Palle. 2009 s. 87f

og politets præventive midler for supporterne? ” anledning til at fokusere på det enkelte individ i kontrast til loven, for derved at kunne vurdere hvorvidt loven er hensigtsmæssig for individet, samt om den helt generelt går ind og løser hooliganproblematikken. Dernæst giver det os mulighed for at se og forstå loven, ud fra et hermeneutisk perspektiv, dvs. at vi kan vurdere om loven forsøger at løse en problematik, uden at have en forståelse af, hvorfor det sociale fænomen ”hooligan” agerer som det gør, og hvorfor individet har behov for at være en del af selve hooliganfællesskabet. I forbindelse med vores interviews med henholdsvis, Morten Jensen og Jonas Havelund, har vores fremgangsmåde været et tæt sammenspil med den hermeneutiske metode. Forstået på den måde, at vi har arbejdet ud fra metodehermeneutikken (den hermeneutiske cirkel), som bidragede til en korrekt forståelse for de resultater vi gjorde os i. Ydermere blev vi os opmærksomme på at vores konklusion i rapporten kunne udvikle sig til en anden, hvis vi havde gået længere og dybere ind i undersøgelsen. Det vil sige at projektets konklusion ikke er endegyldig og dermed godt kunne skifte form i den retning vi havde valgt.⁵²

Hermeneutikken er derfor også med til at danne en mere nuanceret problemstilling i vores projekt. Vi kan dermed skabe en konklusion der indeholder flere perspektiver af samme sag.

4.6.1 Opsamling

Vi mener at ved at gå hermeneutisk og positivistisk til værks, formår vi at fyldestgøre vores projekt og bearbejde den viden vi har undersøgt i denne proces. Dertil kan vi konkludere, at vores valg af hermeneutikken og positivismen åbner op for større forståelse af problematikkerne i projektet, samt at skabe en gennemgående arbejdsstruktur i vores projekt ved brug af metodehermeneutikken.

---

⁵² Juul, Søren & Pedersen, Bransholm, Kirsten 2012 s .110f

5.1 Hooliganismen i Danmark – en samfundsudvikling

I dette afsnit vil vi redegøre for hvem de danske hooligans er, og hvad der ligger til grunde for hooliganismen opståen i Danmark. Vi vil beskrive, hvilke særlige begivenheder der har haft en indflydelse udviklingen fra roligans til hooligans. Efterfølgende vil vi beskrive den samfundsudvikling Danmark har gennemgået, fra industrisamfundet til risikosamfundet, og der vil blive redegjort hvilke konsekvenser udviklingen har haft for individet, og hvorfor denne søger fællesskaber.

5.2.1. De danske hooligans

Det kan ikke umiddelbart fastslås hvornår hooliganisme opstod i Danmark. I starten af 90'erne var Danmark kendt for sine såkaldte roligans, som støttede og stadig støtter op omkring fodboldkampene på national- og internationalplan.

På hjemmebanen havde klubholdene trofaste supportere, og det hørte til sjæligheder at der opstod uroligheder og ballade, i forbindelse med afviklingen af fodboldkampene. De danske roligans havde tendens til at opretholde sig stille og roligt til kampene rundt omkring i landet. Publikum sad blandet med hinanden og det var almindeligt at fædre havde deres sønner med inde at se en fodboldkamp.

I forbindelse med oprettelsen af Superligaen i 1991, kan der ses et skift i nogle supporterers adfærd. Det ændrede blandt andet fodboldkulturen at det strømmede ind med penge i dansk fodbold, som også hænger sammen med den stærkt voksende supportskare. Klubberne begyndte at danne officielle fanklubber, fordi de mest engagerede supportere efterspurgte det. AaB Support blev den første officielle fanklub, og siden hen dannede de andre klubber også fanklubber.⁵³

I starten af 90'erne begyndte nogle af de hårde supportere, at vende sig i mod de officielle fanklubber. Supporterne mente ikke at fanklubberne var nok interesseret i at gennemføre aktiviteter efter klubmedlemmernes anmodninger, og anså dem for at

---

⁵³ Faktalink: Bekæmpelse af hooliganisme i Danmark

være kommercielle. Det resulterede i at mange mindre grupper blev dannet, ud fra de allerede eksisterende fanklubber. Til forskel fra de kommercielle fanklubber var de nye grupper meget mere engagerede i fodboldkulturen. Der blev sorteret blandt de supportere som ønskede en større beskæftigelse med kulturen, og dem der ikke havde samme engagement. Det er i de ny etablerede grupper hooligans trives bedst, da de selv har mulighed for at planlægge aktiviteter og handlinger. Oprettelsen af de nye fanklubber i starten af 90'erne, kan således være en forklaring på overgangen fra roligans til hooligans.⁵⁴ Ekstremme episoder, så som 'Sorte Fredag' i 1994 har blandt andet medført en *Rapport om bekæmpelse af hooliganisme i Danmark*, som en arbejdsgruppe for Rigspolitiet har udarbejdet i 2005.⁵⁵

Da Sorte Fredag var en bemærkelsesværdig episode i 90'erne, og udgjorde overgangen fra roligans til hooligans i Danmark, vil vi kort forklare hvad der skete. Dernæst vil vi forklare Sorte Søndag.

5.2.2 Sorte Fredag

Den 23. september 1994, blev i mange år betragtet som en af de værste fodboldepisoder i dansk historie. Det var fodboldholdene Brøndby IF og F.C København, som skulle spille et derbyopgør i Telia Parken. I marchen på vej til Telia Parken smed supportere med kanonslag, de smadrede biler, ødelagde cykler, kastede med flasker og hærgede offentlige transportmidler. Urolighederne eskalerede inde i Telia Parken, da F.C. København kom foran 2-1. Over 200 sæder blev enten smadret eller brændt af, og på vej væk fra tribunen blev der begået hærværk i form af håndvaske og pissoirs som blev flået ud af væggene, samt ødelæggelse af en kiosk. Efter kampen fortsatte urolighederne, hvor supportere kastede med brosten og flasker efter politiet. Det udmøntede sig i skader for omkring 200.000 kr., og det endte med at 30 personer blev anholdt. Sorte Fredag var en episode man aldrig havde set før i Danmark, og derfor vidste politiet heller ikke hvordan de skulle gribe situation an.⁵⁶

---

⁵⁴ Faktalink: Hvornår opstod hooliganismen i Danmark?

⁵⁵ Faktalink: Hvornår opstod hooliganismen i Danmark?

⁵⁶ Faktalink: Hvad er de værste episoder i Danmark?

5.2.3 Sorte Søndag

Et lignende opgør fandt igen sted i Telia Parken, da F.C København og Brøndby spillede et derbyopgør d. 19 september 2010. Urolighederne omkring kampen skulle ifølge politiet og danske supportere, være de mest voldsomme hidtil set, i forbindelse med en fodboldkamp i Danmark. Sikkerhedschefen fra F.C København Leif Bjørn, kaldte dagen for den værste han havde oplevet i sine 13 år i Parken. Derbyopgøret resulterede i 58 tilskadekomne, 38 anholdte, 478 enten ødelagte eller afbrændte sæder, samt flere smadrede toiletter og hærværk for over 600.000 kr. Overvågningskameraerne viste at 200 mennesker deltog i uroligheder. Brøndby IF fik efterfølgende en bøde på 200.000 kr. af DBU⁵⁷, da det bl.a. var deres supportere der var skyld i urolighederne.

5.2.4 Supportgrupper

Hooliganismen i Danmark er opdelt i mange mindre grupper, hvor skellet mellem en hooligan og almindelig supporter til tider kan være svært at kende forskel på. Visse supportgrupper er blevet karakteriseret for at være hooligans, trods det kun er 2 % som er det. I andre mere ekstreme supportgrupper officielt benægter at de skulle have noget med vold at gøre, selvom mange af gruppens medlemmer har op til flere voldsdomme.⁵⁸

Ud over de større grupper også kaldte firms, findes der rundt omkring i landet også en lang række mindre supportgrupper. De omtalte firms, er tilknyttet landets største fodboldklubber, så som Brøndby IF, FC København og Aarhus GF. De fleste danske hooliganslagsmål kommer fra F.C Københavns firm, Copenhagen Casuals, og Brøndbys firm, South Side United. I Odense Boldklub, BK Frem og Aalborg Boldklub, kan man også finde hooliganlignende grupper. Antallet af hooligans kan ikke angives præcist i de nævnte grupper, men man mener at antallet af hooligans ligger på omkring 300 i Danmark. Ud over de eksisterende grupper, er der en del medløbere, som man ikke har noget tal på, og derfor ikke har regnet med.⁵⁹ Nedenfor fremgår de største hooligangrupper i Danmark:

⁵⁷ Faktalink: Hvad er de værste episoder i Danmark?

⁵⁸ Faktalink: Hvilke hooligangrupper findes der i Danmark?

⁵⁹ Faktalink: Hvilke hooligangrupper findes der i Danmark?

- South Side United
- Copenhagen Casuals
- White Pride
- Blue Army
- AaB Ultras
- Odense Casuals

Alle hooligangrupperne har det tilfældes, at man definerer deres medlemmer i enten kategori A, B eller C. I de største og mest markante grupper er det kun kategorierne B og C der agerer. I projektet har vi valgt ikke at fokusere på grupperne, da det ikke er grupperne men kategoriseringen, som har et væsentlig betydning for projektet.⁶⁰

Den danske fanforsker Havelund, mener at kategorierne har gjort at man ikke længere definerer hooligans, som en homogen masse. Han udtalte til en høring, omhandlende hooliganisme, afholdt af Folketingets Kulturudvalg og Retsudvalg i 2011 følgende: ”Ønsker man at fortage en vurdering af problemets omfang er det centralt, at man får afgrænset problemet”. Havelund mener derudover, at der mangler en klar definition af selve hooliganbegrebet. Modellen eller opdelingen af supporterne er defineret fra EU's fodbold håndbog til politiet og lyder således:

A supporterne er dem der holder sig inden for lovens grænser,

B supporterne er dem der udgør en reel risiko på trods af, at de som udgangspunkt tager afstand fra vold, mens

C supportere er de fans der laver optøjer og aktivt opsøger konfrontation med kontrollører, politi eller fans fra rivaliserende grupperinger⁶¹.

---

⁶⁰ Faktalink: Hvordan mener forskerne, at hooliganisme skal bekæmpes?

⁶¹ Faktalink: Hvordan mener forskerne, at hooliganisme skal bekæmpes?

5.3.1 Individet i risikosamfundet

Samfundet har ifølge den Tyske teoretiker Ulrich Beck udviklet sig gennem de sidste årtier, til at blive et såkaldt risikosamfund. I risikosamfundet står individet over for en lang større række valg, der bidrager til individets identitetsdannelse. Før i tiden var det ofte traditionen m.m. der angav retningslinjerne for, hvordan individet skulle leve sit liv. Der intet der længere synes at være fastlagt på forhånd i risikosamfundet. De flere valgmuligheder nødvendiggør at individet aktivt skal tage stilling til sine valg. Det gælder både de mest almindelige dagligdags tings, såvel som store eksistentielle livsspørgsmål. Før i tiden havde man begrænsede valgmuligheder, når det handlede om partner, ægteskab og forældreskab. Mange ting var også fastlagt på forhånd, som f.eks. uddannelsesmuligheder, karrieremuligheder samt religiøse og nationale tilhørsforhold. Individets livsbane afgøres i dag i mindre grad af den enkeltes familiemæssige, klassemæssige, nationale og religiøse baggrund. Men hvad har forårsaget denne forandring? Det korte svare lyder: Individualiseringen.⁶²

Beck beskriver individualisering ved to *bølger*. Den første *bølge* udspiller sig i industrisamfundet, hvor individet bliver introduceret til nye typer af kollektive livsformer og fællesskaber.

Den anden *bølge* udspiller sig i risikosamfundet, som er den fase vi befinder os i nu. Fasen frisætter individet fra industrisamfundets erstatningsfællesskaber og tvinger det til at skulle ”opfinde” og leve sit eget liv. Beck omtaler denne fase som en ny, form for individualisering, og hans grundtese er, at individualiseringen aldrig tidligere har været så dyb og berørt så mange mennesker, og så mange områder af livet, som tilfældet er i dag.⁶³

Med fokus på anden fase, er det helt afgørende, at individet skal tage stilling og vælge til alt i dag. Dermed fremtvinger individualiseringen alle til at spørge sig selv om, hvordan de vil leve deres liv. Som sagt tidligere findes, der ikke forud givne svar, til f.eks. spørgsmålet, hvad vil du være? Tidligere var spørgsmålet i høj grad knyttet til

---

⁶² Sørensen, Mads og Christiansen, Allan: ULRICH BECK - Risikosamfundet og det andet moderne. 2006. S. 67-68.

⁶³ Sørensen, Mads og Christiansen, Allan: ULRICH BECK - Risikosamfundet og det andet moderne. 2006. S. 69.

valg af uddannelse og erhverv. I dag gælder spørgsmålet alle områder af eksistensen, som f.eks. religion, identitet, ægteskab, forældreskab. Ikke engang ens køn ligger fast, man har i dag mulighed for at få ændret sit køn, hvis man føler, at man er ”fanget i den forkerte krop”. Der er dog ingen der tvinger en til at vælge de mest revolutionerende og ualmindelige valg. Individet kan stadig vælge at gå i forældrenes fodspor og gøre som de altid har gjort, eller gøre det samme som vennerne gør. Pointen er, at man ikke kan gøre det uden at lave et aktivt tilvalg. Problemet ved at træffe disse valg, er at de altid sker på baggrund af en viden om, at det kunne være anderledes, hvis man foretog et andet valg. Livsvalgene virker dermed ofte tyngende for den enkelte.⁶⁴ Beck nævner at et stigende antal mennesker forsøger at undgå valgtvungen og usikkerheden, ved at vende tilbage til den første bølges ”trygge rammer”. Det sker f.eks. ved at tilslutte sig bestemte fællesskaber.⁶⁵

---

⁶⁴ Sørensen, Mads og Christiansen, Allan: ULRICH BECK - Risikosamfundet og det andet moderne. 2006. S. 74-75.

⁶⁵ Sørensen, Mads og Christiansen, Allan: ULRICH BECK - Risikosamfundet og det andet moderne. 2006. S. 79.

6.1 Hooliganismen som fællesskab

Det er med udgangspunkt i Becks definition af risikosamfundet og individet deri, Michel Maffesolis teori omkring *neostammer* anvendes til besvarelsen af projektets problemformulering. Vi vil i dette afsnit beskæftige os med en årsagsforklaring på, hvad der hos individet danner en søgen efter et fællesskab, og hvad der sker når individet indtræder i et fællesskab, så som hooligankulturen.

6.2.1 Fællesskabets betydning for individet

Hooligankulturen har specielle og mere ekstreme traditioner og ritualer, og derved skiller hooligankulturen sig ud i forhold til andre fællesskaber i nutidens samfund. Det er derfor også væsentligt at kigge på, hvorvidt hooligankulturen stemmer overens med Maffesolis teori, og om man dermed kan defineres kulturen som en *neostamme*.

I vores interview med Jensen definerer han en hooligan på følgende måde:

”Jamen hooligan det er en der går til fodbold, det er måske ikke fodbold han kommer for inde på stadion. Det er måske mere sammenholdet med hans kammerater. Hans førsteprioritet er altså ikke at se fodboldkampen, men sammenholdet, og dernæst at komme ud og få et slagsmål med nogle ligesindet fra det andet holds supportere.”⁶⁶

Der er åbenlyst tale om, at sammenholdet er noget af det bærende i hooliganmiljøet. Sammenhold i hooligangrupperingerne skaber denne tryghed Maffesoli omtaler, som en årsag til at individet har trukket sig væk fra individualisering, og alle hverdagens tilvalg og fravalg, for at søge tilflugt i fællesskaber. Det kan vurderes ud fra ovenstående, at hooligankulturen er et attraktivt fællesskab for individet i risikosamfundet. Kulturen træffer valg og opsætter faste rammer for individet, hvilket kan medvirke til at der skabes tryghed og stabilitet i hverdagen for individet.

Jensen forklarer i følgende citat, hvorfor han mener individet bliver hooligan:

”Det er sammenholdet man søger. Sådan lidt groft sagt så er det måske klassen tykke dreng, som har fundet fællesskab. Det er måske ham der måske ikke rigtigt har kunnet

⁶⁶ Interview: Morten Jensen. Spg. 4. S. 1. BILAG 2

få det til at kører i skolen, som nu har fundet et fællesskab hvor han betyder noget. Han er et navn, eller et eller andet. Men det er selvfølgelig også noget man gør sig fortjent til.”⁶⁷

Det antydes at de individer der søger hooligankulturen, er personer der har det svært ved tilværelsen, og ikke har fundet sin identitet i samfundet. Ligeledes kan man se tilslutning til hooligankulturen, som en flugt fra den tilværelse individet har haft i den ”virkelige verden”. Situationen kan identificeres specifikt ved at referere til ”*theory of fellow-feeling as identification*” (jf. 3.2.3 Maffesoli), som den teori der binder en *neostamme*, så som hooligangrupperinger, sammen. Endvidere kan man se en sammenligning ved Maffesolis argument om den *maske* som man påfører sig når man indtræder i et neofællesskab. *Masken* er med til at skabe en gruppeidentitet, og på den måde kan individet blive en del af fællesskabet og dermed få en anden identitet end man hidtil har haft. *Masken* kan i dette tilfælde være en metafor for den dresscode der er påkrævet, for at blive en del af hooligankulturen. Argumentet stemmer godt overens med følgende udtalelse fra Jensen:

”(…) Det er jo tit studerende. Det bruger oceaner af penge på rejser, billetter og mad, for at komme ud og se FCK, og så skal de jo også have det ”rigtige” tøj på”, som f.eks. Lacoste, Fred Perry og Stone Island.⁶⁸

Havelund udtaler i forlængelse:

”Der er noget gruppeidentitet, attraktion og meningsdannende ved at deltage i de her ting, som betyder rigtig meget for de her mennesker.”⁶⁹

Ved at påføre sig denne dresscode som resten af gruppen bærer, bliver individet en del af gruppen, og får dermed en identitet i fællesskabet. Det er nødvendigt at individerne i hooliganmiljøet interagerer ud fra de normer og ritualer det eksisterer i miljøet, for at få skabt denne gruppeidentitet. På samme måde er dresscoden et signal til omverdenen, der viser at man er del af en hooligangruppe. Det er almen tradition i

⁶⁷ Interview: Morten Jensen. Spg. 14. S. 3. BILAG 2

⁶⁸ Interview: Morten Jensen. Spg. 86. S. 20. BILAG 2

⁶⁹ Interview: Jonas Havelund. Spg. 13. S. 4. BILAG 3

hooligankulturen, at man slås med modstanderens hooligangruppe, enten før, under eller efter kampen, hvilket Havelund understøtter i følgende citat:

”(...) Lige en tur af sted med drengene, så kan det godt være at man som udgangspunkt har sagt man ikke vil slås, men det er altså en del af traditionen i det her miljø.⁷⁰”.

Udtalelsen indikerer, at selvom individet ikke har en forestilling eller tilgang til at personen vil slås, så gør individet det alligevel, på baggrund af at det er tradition i hooliganmiljøet. Det påvises ligeledes, at når individet interagerer i hooliganmiljøet, forsvinder individets rationalitet og agerer emotionelt, dermed bryder den ”nye identitet” frem og hooliganen bliver en anden end den identitet personen har i hverdagen. På baggrund af ovenstående, bekræftes det at en *neostamme*, så som hooligankulturen, er bundet sammen gennem æstetiske oplevelser og traditioner, og individet skaber en ny identitet gennem sin tilslutning til hooliganmiljøet.

6.3.1 Delkonklusion

Igennem analysen er det gennemgående at der kan drages flere paralleller mellem Maffesolis teori, og hooligankulturen som *neostamme*. Endvidere skabes der en sammenhæng mellem individets ”flugt” fra individualiseringen og tilslutningen til hooligankulturen. Det kan derfor konkluderes, at der eksisterer en sammenhæng mellem de generelle *neostammer* og hooligankulturen. På baggrund af analysen kan det konkluderes, at visse individer er afhængige af at der i risikosamfundet eksisterer fællesskaber, så som hooligankulturen, for at kunne skabe en identitet og finde tryk og stabilitet i hverdagen.

---

⁷⁰ Interview Jonas Havelund. Spg. 36. S. 12. BILAG 3

7.1 Baggrunden for loven

I dette afsnit vil vi redegøre for tre episoder, som har medvirket til vedtagelsen af *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* i 2008. I forlængelse af dette vil vi introducere Rigspolitiets rapport om *bekæmpelse af hooliganisme i Danmark*, der afspejlede behovet for en ny lov i samfundet. Vi vil analysere essentielle punkter fra loven og den nationale karantæneordning på baggrund af Eastons systemmodel, med særligt fokus på input- og output delen.

7.2.1 Baggrunden for lovforslaget

7.2.2 Episode 1

Den 17 maj 2000 var Danmark vært for UEFA-cup finalen, mellem det tyrkiske fodboldhold Galatasaray og det britiske fodboldhold Arsenal. Fodboldkampen skulle vise sig at være en af de hidtil værste fodboldbegivenheder i Danmark. En blanding af danske og udenlandske fodboldsupportere samlede sig inden kampen i Telia Parken, på Rådhuspladsen og strøget i København. På trods af politiet anvendte ekstra forstærkning, var supporterne ustyrlige og mængden af hærværk stor. Under urolighederne kunne politiet konstatere at nogle af de danske supportere (f.eks. South Side Brøndby og White Pride i Århus), havde slået sig sammen med Arsenal's supportere, mod de tyrkiske supportere. Det endte med 65 anholdelser, hvoraf 30 af dem havde dansk statsborgerskab. Efter hændelsen blev Københavns politi kritiseret for at have været underbemandede, håndteret situationen dårligt og undervurderet situationen. Den tidligere indsatsleder Mogens Lauridsen afviste kritikken, idet han mente at situationen havde været værre, hvis politiet havde været mere bryske.⁷¹ Der er flere politikere, blandt andet daværende retsordfører Peter Skaarup, som efterfølgende rejste tvivl om dansk politi for fremtiden ville have nok ressourcer til at håndtere lignende opgaver.

---

⁷¹ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S. 6.

I en artikel i Ekstra Bladet fra 2000, udtaler Lauridsen således: ”(...)men vi mangler i den grad et decideret hooliganregister”.⁷² For at oprette et hooliganregister skal Rigstilsynet først godkende det, og forslaget skal derfor igennem det politiske system. Politiet arbejdede på daværende tidspunkt på at få lov, der gjorde det muligt at de kunne samle oplysninger på de supportere, som lavede optøjer. Lauridsen ønskede en hurtig implementering af registeret, da det kunne afhjælpe politiet med at vurdere hvor mange ressourcer de skulle anvende, under forskellige fodboldbegivenheder.⁷³

7.2.3 Episode 2

I 2006 mødte F.C København og Brøndby IF hinanden seks gange, særligt de sidste tre kampe vakte opsigt. I Telia Parken d. 30 april da holdene mødtes, resulterede det igen i optøjer, hvilket medførte at 120 personer blev anholdt i forbindelse med kampen. Endnu en gang blev et hooliganregister bragt på banen som løsningsforslag, og der var enighed hos politikkerne om, at det var nødvendigt at finde en løsning på problematikken.⁷⁴

7.2.4 Episode 3

Den 1. oktober var der igen optøjer i forbindelse med en fodboldkamp. I oktober måned mødtes de Brøndby IF og F.C København til endnu et derbyopgør i Telia Parken. Urolighederne i forbindelse med kampen førte til hærværk i Telia Parken for et beløb på 250.000 kroner, og resulterede i, at 100 personer blev anholdt. Københavns Politis daværende informationschef, Flemming Steen Munch, udtalte på baggrund af episoden følgende:

”Mange af dem er både før, efter og under kampen uden for terapeutisk rækkevidde. Vi ved ikke, hvad der driver dem, men der er jo i de forskellige fraktioner et indgroet had mod hinanden. (...) Det er det samme billede, som vi desværre ser, hver gang FCK og Brøndby spiller, nemlig at der er nogle hundrede mennesker, som ikke kan

---

⁷² Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S.7

⁷³ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S. 7.

⁷⁴ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S. 7.

finde ud af, at det er fodbold, det drejer sig om, og det får jo lov til at sætte en grim plet på kampen.”⁷⁵

Endnu en gang talte man om at der måtte gøres noget, og hooliganregisteret blev igen nævnt som et løsningsforslag. Syv år efter stod et lovforslag klar til behandling i Folketinget, som bl.a. indebar en national karantæneordning.⁷⁶

Udover episoderne ovenfor, er lovforslaget *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder* udarbejdet på baggrund af en rapporten *forebyggelsen af fodboldoptøjer – et litteraturstudie* fra en arbejdsgruppe under Rigspolitiet, bestående af Jonas Havelund og Kristian Rasmussen. Rapporten skulle blandt andet undersøge mulige tiltag til bekæmpelse af hooliganisme. Grundlaget for rapporten skyldtes at man de forgående år, havde set en stigning i antallet af problemer med uroskabende supportere i forbindelse med fodboldkampene, som nævnt tidligere. Politiet erfarede at urolighederne i forbindelse episoderne til fodboldkampene var blevet mere velorganiseret og systematiserede.⁷⁷ Lovforslagets formål var at øge sikkerheden og forebygge urolighederne i forbindelse med afviklingen af bestemte idrætsbegivenheder.⁷⁸

Vi vurderer, at baggrunden for lovforslaget kan forklares igennem Eastons systemmodel og synliggøres i inputfasen, dette eksemplificeres ved Rigspolitiets rapport *Rapport om bekæmpelse af hooliganisme i Danmark*, da det er et input til det politiske system. Politiet tilkendegiver at der ved episoderne 1, 2 og 3, foregik uroligheder i samfundet, som de ikke kun kontrollerer ved hjælp af de metoder de havde på daværende tidspunkt. Rapporten kan derfor ses som input, i form af ønsker eller støtte til en ny lov. Der opstår derfor et behov for en ændring, som kan afhjælpe politiets arbejde. Politiet har selv haft mulighed for at påvirke lovforslaget ved hjælp af rapporten, men de har ikke mulighed for at vedtage love, da de besluttet af det politiske system. Det politiske systems opgave er at tilpasse sig sine omgivelser,

---

⁷⁵ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S. 7

⁷⁶ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie 2007. S. 7

⁷⁷ Justitsministeriet: Forslag til Lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder: 8ff

⁷⁸ Justitsministeriet.dk: Baggrund

hvilket det gør ved at behandle fremførte krav, og komme med løsningsforslag, for ellers vil systemet bryde iflg. Easton.

7.3.1 Loven i 2008

I følgende afsnit vil vi komme nærmere ind på formålet med loven og hvilke hovedelementer den omfatter, efterfulgt af en dybere forklaring af den nationale karantæneordning, samt lovens kapitel 1 og 2.

Tirsdag d. 11. dec. 2007 kom daværende Justitsminister, Lene Espersen, med en pressemeddelelse om nyt værn mod hooliganisme. Lovforslaget skulle give politiet og fodboldklubberne nye redskaber, til at forbygge vold og uroligheder med tilknytning til fodboldkampe. Lene Espersen udtalte følgende om lovforlaget:

”Som bekendt har vi i de seneste år oplevet flere ubehagelige episoder, hvor den gode fodboldoplevelse er blevet ødelagt af forhærdede hooligans.

Det er politiets erfaring, at det er den samme hårde kerne af personer, som gang på gang laver uroligheder i forbindelse med større fodboldkampe – ofte som forud arrangerede slagsmål mellem forskellige grupperinger og bevidst iscenesættelse af konfrontationer med politiet.

Det er dén hårde kerne af personer i hooligan-miljøet, som politiet og fodboldklubberne nu får mere målrettede og effektive redskaber til at håndtere med det lovforslag, jeg fremsætter, og som er blevet udarbejdet i samarbejde med både fodboldklubberne og fanklubberne.

Formålet med lovforslaget er at øge sikkerheden for det store flertal af fredelige tilskuere, der naturligvis skal kunne tage deres børn med ind og se en fodboldkamp uden at skulle bekymre sig for fodboldoptøjer.

Det centrale element i lovforslaget er en karantæneordning, som vil gøre det muligt for politiet at skride langt tidligere ind over for de voldelige hooligans, end tilfældet er i dag. Denne karantæneordning vil kun blive brugt over for det forholdsvis lille antal personer, der tilhører den hårde kerne af hooligans.

Jeg har lyttet meget til de høringssvar, jeg har modtaget under udarbejdelsen af lovforslaget, og bl.a. taget højde for de indvendinger, der er kommet fra Advokatrådet, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder. På den baggrund har jeg valgt at foretage en række ændringer i forhold til det lovudkast, der i sin tid blev sendt i høring. Bl.a. indeholder lovforslaget nu en særlig let og hurtig adgang til at få efterprøvet lovligheden en karantæne ved domstolene.⁷⁹

Lene Espersen argumenter for, at der i flere år har været en tendens til uroligheder i forbindelse med fodboldkampe. Tendensen kan bl.a. føres tilbage til vores beskrivelse af episode 1, 2 og 3. Vi vurderer at ved inddragelsen af rapporterne *forebyggelse af fodboldoptøjer – et litteraturstudie* og *Rapport om bekæmpelse af hooliganisme i Danmark*, i forbindelse med lovforslaget, skabes der en præcision af kerneproblemet, hvilket er hooligans. Præcisionen ses bl.a. Espersens formuleringer angående de personer som lovforslaget påvirker.

Vi kan ud fra udtalelsen skabe en parallel mellem Espersens definition af hvem der laver urolighederne i forbindelse med fodboldkampene, og Havelunds definition af kategori C supportere. Parallellen tydeliggøres i kraft af at gruppen beskrives, som personer der arrangerer slagsmål og søger konfrontationer med politiet.

Espersen udtaler at formålet med lovforslaget er at øge sikkerheden for tilskuerne i forbindelse med fodboldkampe, ligeledes udtaler Jensen følgende:

*''Man skal også huske på at politiet også har ansvaret for alle andres sikkerhed, så hvis vi har nogle derude som er lidt hakkede i kanterne, og så har vi den store masse, så bliver vi nødt til at tage hensyn til den store masse, og så må de andre indordne sig under det.''*⁸⁰

På baggrund af udtalelserne kan vi argumentere for, at både Espersen og Jensen vægter tilskuernes sikkerhed højt, og det synliggøres at lovforslaget er udarbejdet med fokus på, at fjerne uroligheder og dermed hooligans fra fodboldstadions.

⁷⁹ Justitsministeriet: Nyt værn om hooliganisme

⁸⁰ Interview: Morten Jensen. Spg. 77. S. 18. BILAG 2

Espersen påpeger, at det er de samme personer som laver optøjer hver gang og derfor håber hun, at det vha. lovforslaget kan afhjælpe politiet med nye effektive redskaber, så som en karantæneordningen.

7.3.2 Lovforslaget

Bestemte idrætsbegivenheder dækker inden for herreidrætt: Fodboldlandskampe, fodboldkampe, herunder træningskampe med deltagelse af hold fra Superligaen, 1.- og 2. division samt internationale fodboldkampe i UEFA-regi⁸¹. Hovedelementerne i lovforslaget er følgende: Generel karantæneordning, uddannelses- og autorisationsordning for kontrollører, samt sikkerhedsmæssig indretning af stadions.

I lovforslaget foreslås der en generel karantæneordning, som bygger på at politiet kan forbyde en person at opholde sig ved de ovennævnte idrætsbegivenheder. Personen må ikke opholde sig inden for et område på 500 m, fra det sted kampen afholdes i seks timer før, under og efter kampen. En meddelt karantæne kan gælde i op til to år.⁸²

Karantæneordningens formål er at straffe og dømme de supportere, der enten aktivt eller systematisk opsøger uroligheder eller voldelige tendenser. Det er derfor ikke tanken at karantæneordningen skal anvendes over for de tilskuere, der i enkelte tilfælde kommer på kant med loven i forbindelse med fodboldkampene. Jensen understøtter dette i følgende udtalelse:

*''Fordi hvis det nu er en eller anden, som vi slet ikke kender og som slet ikke er inde i det her miljø, som laver en overtrædelse, men vi ser ham aldrig, vi ved ikke hvem han er og der ikke noget historik på ham, så skal vi til at overveje om det er det værd at skrive ham i registeret, eller om det bare er en gangs forseelse fordi han fået tre øl for meget.''*⁸³

Ud fra Jensens udtalelse vurderer vi, at karantæneordningen virker efter den tiltænkte hensigt, da politiet ikke meddeler supportere karantæne, såfremt de mener der er tale om en én gangs forseelse.

⁸¹ Justitsministeriet: Forslag lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

⁸² Justitsministeriet: Forslag lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

⁸³ Interview: Morten Jensen. Spg. 29. S. 6. BILAG 2

Politiet skal have en begrundet mistanke før de kan meddele karantæne til en supporter, i forbindelse med en fodboldkamp. Betingelsen for at politiet kan meddele karantæne er, hvis de har grund til at antage at personen vil foretage en ny strafbar handling, i forbindelse med en eller flere fodboldkampe. Det skal derfor være muligt for politiet at pege på konkrete omstændigheder, der sandsynliggøre, at betingelsen i den enkelte situation vil være opfyldt. En meddelt karantæne gives derfor af nødvendig hensyn, for at kunne opretholde ro og orden. Karantænen vil bortfalde, hvis den straffesag der ligger til grund for den meddelte karantæne afgøres med en frifindelse. Afgørelsen om meddelt karantæne skal ske skriftligt på juridiske betingelser. Karantænen vil derfor ikke kunne meddeles i situationen, men vil derimod forudsætte en skriftlig proces og en skriftlig partshøring, hvilket stemmer overens med Jensens følgende udtalelse:

*''(...) vi nødt til at høre ham om han er okay med at vi skriver ham i registeret. Det er de som regel ikke. Men så har de syv dage til at svare på, hvorfor de ikke skal i registeret, og så er det så en jurist der vurderer om vi skal forsætte eller om vi ikke skal forsætte.''*⁸⁴

Vi vurderer, at der eksisterer en problematik i og med, at politiet ikke kan meddele karantæne med det samme til personer der har overtrådt loven, og de derfor stadig har mulighed for at komme på stadion og forårsage uroligheder, indtil de er blevet registreret i registeret. Jensen kommer med eksempel på dette i følgende citat:

*''Jeg sidder bl.a. med en nu, som vi ved hvem er, men dem der skal køre ud og sigte ham har ikke haft tid til det. Så den sag ligger nu bare på mit bord og lige så snart de skrive til mig, at nu har de sigtet ham, så ryger han i hooligan registeret.''*⁸⁵

Citatet antyder, at der kan være omstændigheder hvor politiet nedprioriterer karantæneordningen frem for andre anliggender. Nedprioriteringen er uhensigtsmæssigt, da det ikke er i overensstemmelse med lovgivningen, da lovens formål er melde personer karantæne hurtigst muligt i henhold til pressemelde af Espersen.

⁸⁴ Interview: Morten Jensen. Spg. 41. S. 9. BILAG 2

⁸⁵ Interview: Morten Jensen. Spg. 27. S. 6. BILAG 2

Overtrædelse af karantænen vil kunne blive straffet med bøde, og under særlige omstændigheder eller gentagelsestilfælde med fængsel i op til fire måneder⁸⁶.

Karantæneordning er indføjet på baggrund af forskellige høringsvar fra Datatilsynet, Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder.⁸⁷ Lovforslaget blev vedtaget d. 22 april 2008, hvorefter loven trådte i kraft d. 1. juli 2008.⁸⁸ En ny lov er vedtaget og kan ifølge systemmodellen betegnes, som et output som nu skal implementeres i samfundet.

Herunder vises den endelige lovens stk. 1 og 2 der omhandler formål og karantæne:

Kapitel 1

Lovens formål

§ 1. Lovens formål er at forebygge uroligheder og øge sikkerheden for tilskuere og andre tilstedeværende ved bestemte idrætsbegivenheder.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om, hvilke idrætsbegivenheder der er omfattet af loven.

Kapitel 2

Generel karantæne

§ 2. En person kan, når det er nødvendigt af hensyn til opretholdelse af ro og orden, meddeles generel karantæne, hvis

- 1) der er begrundet mistanke om, at den pågældende i forbindelse med en bestemt idrætsbegivenhed har begået en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, §§ 121, 134 a, 264, 266, 266 b eller 291, en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens kapitel 25, eller en overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, lovgivningen om fyrværkeri eller § 3 i bekendtgørelsen om politiets sikring af den offentlige

⁸⁶ Justitsministeriet.dk: Generel karantæneordning

⁸⁷ Justitsministeriet: Generel karantæne

⁸⁸ Justitsministeriet: Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed m.v. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger, og

2) der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende ellers på ny vil foretage strafbare handlinger inden for det område, som karantænen vil omfatte.

Stk. 2. Generel karantæne er et forbud mod at opholde sig ved bestemte idrætsbegivenheder og inden for et område på indtil 500 m fra det sted, hvor idrætsbegivenheden afholdes. Forbuddet gælder fra 6 timer før og indtil 6 timer efter idrætsbegivenheden.

Stk. 3. Generel karantæne meddeles for et bestemt tidsrum på indtil 2 år.

Stk. 4. Generel karantæne bortfalder, hvis personen frifindes eller der træffes afgørelse om påtaleopgivelse for det forhold, der efter stk. 1, nr. 1, ligger til grund for karantænen⁸⁹.

Det har i det politiske system taget mange år, at komme med et output i form af *lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder*, på trods af at hooliganismen har eksisteret i Danmark siden Sorte Søndag i 1994. Til udarbejdelse af lovforslaget har Justitsministeriet vejledt sig med politiet og personer som har bredt kendskab til hooliganisme i Danmark. Det kommer til syne i den endelige lov, at de kvalificerede organer og personer har haft indflydelse på udarbejdelsen af loven, som underbygges af Jensens udtalelse:

”Vi fik stort set alt igennem, som vi syntes var relevant. Så vi er rimelig tilfredse med det vi har”.⁹⁰

Jensen udtalelse bekræfter det tætte samarbejde der har været i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget, hvilket er essentielt for at opnå et output, som skaber de bedst mulige arbejdsvilkår for politiet, med hensyn til bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark.

D. 1 juli 2013 blev loven ændret, hvilket bl.a. betød at karantænezonen blev rykket fra 500 m til 3000 m.⁹¹

⁸⁹ Retsinformation: Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

⁹⁰ Interview: Morten Jensen. Spg. 62. S. 14. BILAG 2

7.4.1 Delkonklusion

Loven gør det muligt for politiet at forebygge uroligheder og øge sikkerheden i forbindelse med bestemte idrætsbegivenheder, og udformningen stemmer overens med Eastons systemmodel. Virkeligheden tilkendegiver systemmodellens input, politiske system og output.

---

⁹¹ Retsinformation: Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

8.1 Politiets bekæmpelse af hooliganisme

I dette afsnit vil udviklingen og implementeringen af dialogbetjente blive gennemgået. Der vil blive skabt en sammenhæng mellem dialogbetjenes arbejdsmetoder i forhold til Kerrs beskrivelse af supportere ud fra *reversal theory*. Det vil blive analyseret hvilken effekt dialogbetjente har på supportere, og mængden af optøjer i forbindelse med fodboldkampe. I afsnittet beskrives hooliganisme som en afhængighed, og det beskrives hvordan evt. løsningsforslag kunne se ud.

8.2.1 Udviklingen af dialogbetjente

Efter kampen mellem Brøndby IF og F.C København d. 30. April 2006 i Telia Parken, hvor der i forbindelse med fodboldoptøjer blev anholdt 120 personer, skulle de to hold mødes igen. Fra Københavns politis side af ønskede man ikke en lignende situation, og man overvejede derfor hvordan denne kunne undgås.⁹² Ud fra denne udtalelse fra daværende informationschef Flemming Steen Munch, er det tydeligt at se politiet ikke har været tilfredse med den udvikling der har været, og derfor vil forsøge at ændre politiets adfærd:

*”Det er simpelthen fordi, at vi har set, at der ikke er nogen positiv udvikling inden for det her område. Til trods for, at det ikke drejer sig om mere end fodboldkampe, så er billedet ofte mange anholdelser og en hel masse uro rundt omkring i byen. Nu prøver vi at se, om vores adfærd kan ændre på tingene. (...) Nu prøver vi så at række hånden frem og se, om den bliver modtaget med et venligt klem. (...) Vi vil ikke være så massivt til stede i nærheden af Parken og betjentene har ikke indsatsdragter og hjelme på. Det går ud på at vise en lidt mere venlig og imødekommende attitude fra politiets side – så må vi se om det virker.”*⁹³

I forbindelse med afviklingen af fodboldkampen opnåede Københavns politi positive resultater, da der kun var tre personer der blev anholdt.⁹⁴

På trods af gode resultater i forbindelse med kampen, har det efterfølgende taget politiet lang tid at indse at de selv var en del af problemet. Havelund har på baggrund

⁹² Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie. S. 9ff.

⁹³ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie. S. 9ff.

⁹⁴ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie. S. 9ff.

af hans research og viden omkring hooligans adfærd, været med til at udvikle eventbetjente siden projektet startede op i 2009. Ud fra følgende udtalelse kan man se at politiet før initiativet manglede indsigt i problemet omkring hooliganisme, og de ikke har været opmærksomme på, at de selv bar en del af ansvaret da de selv var en stor del af problemet:

”Men det politiet har gjort siden 10, det er der hvor eventbetjene som jeg har været med til at udvikle, med politiet, man må jo sige at det ikke nytter noget at man sætter hårdt mod hårdt og går konfrontatiøst til fodboldfans. Fordi vi for skabt problemer for os selv, altså det har taget noget tid for politiet at få indsigt i at de selv har været et del af problemet. Det er sådan noget Morten Jensen har stor indsigt i, men som han har rigtig man kollegaer, som ikke har nogen som helst indsigt i, og slet ikke da vi begyndte at starte det her projekt op i 2009. Der havde politiet svært ved at se sig selv som en del af problemet.”⁹⁵

Dialogbetjente, tidligere eventbetjente, er et nyere initiativ fra politiets side af, og startede i Østjylland. Betjentene har gennemgået et to dages langt kursus, hvor forskellige scenarier i forbindelse med sportsbegivenheder bliver gennemgået. Dialogbetjentenes funktion er som følgende:

- *Det overordnede mål er at sikre borgernes ret til at deltage i forskellige events og minimere voldelige konfrontationer.*
- *Event-betjentene er forbindelsesleddet mellem masseforsamlingen og den ansvarlige indsatsleder.*
- *Event-betjentene går i gule veste, mindst to ad gangen, og forhandler med masseforsamlingen for at undgå konflikter.*
- *Event-betjentene skal være træned i konflikthåndtering, dialog-værktøjer og have gode kommunikative evner.⁹⁶*

8.3.1 Hvem er hooliganen – et psykologisk perspektiv

Ud fra Kerrs *reversal theory* kan vi få en forståelse for, hvorfor dialogbetjente er vigtige i forhold til bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark. De forskellige support

⁹⁵ Interview: Havelund. Spg. 4. S. 2. BILAG 2

⁹⁶ Hvem kan vi li'? - Østjyllands Politi. Udgivet af Dansk Politi.

kategorier kan analyseres ud fra Kerrs teori, der fokuserer på individets dominanser, dvs. hvad der motiverer vores handlinger og adfærd. Ifølge Kerr kan individet være styret af forskellige dominanser i meta-motivations stadierne. Et eksempel på et sådan dominans kan være rationel og irrationel, som er stadier der står i bias til hinanden. Ifølge Kerr kan man kun være i et stadie af gangen, dvs. man kan ikke være rationel og irrationel på samme tid, men man kan skifte mellem dem, ligesom en tænd og sluk knap. I hver af stadierne er oplevelsen af ophidselse forskellig.

Når dette overføres til en fodboldfan, kan man argumentere for at kategori A og især kategori B, kan placeres under meta-motivations stadiet *paratelic*, hvor adfærden er spontan og legende, modsat *telic* hvor adfærden er overvejet og seriøs. Supporterne tager til fodboldkampe for at have det sjovt og opnå en form for ophidselse. Hooligans, som er kategori C, befinder sig derfor også i et *paratelic* stadie, hvor et af målene er at have det sjovt, men det der differentierer dem fra kategori A og B er, at for hooliganen, er målet også i høj grad for at opnå høj ophidselse og opsøge voldelige konfrontationer. Adfærden er genkendelig i et andet meta-motivations stadie, kaldet *negativism* stadiet, hvor individet føler et behov for at protestere mod pålagte krav, og har en rebelsk adfærd. I stadiet er der en stor trang til at overtræde regler og opføre sig aggressivt. En kategori A eller B supporter vil føle oplevelsen i *negativism* stadiet som ubehagelig, da supporteren ønsker at følge politiets instrukser og derfor vil personen befinde sig i *conformist* stadiet, der står i bias til *negativism*.⁹⁷

Tabel 1

	<i>Telic-conformist</i> stadie	<i>Paratelic-negativism</i> stadie
Høj ophidselse	Ubehagelig (angst)	Behagelig (spænding)
Lav ophidselse	Behagelig (afslappende)	Ubehagelig (kedeligt)

Tabellen viser forholdet mellem *telic-conormist* og *paratelic-negativism* stadier og graden af ophidselse i de forskellige stadier.⁹⁸

Ud fra tabellen kan man se, at en supporter der befinder sig i et *telic-conformist* stadie, ikke finder det behageligt at være højt ophidset. Forklaringen stemmer god overens med en kategori A eller B supporter, hvis formål er at have det sjovt og undgå

⁹⁷ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 69.

⁹⁸ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 26.

voldelige aktiviteter. En hooligan der derimod befinder sig i et *paratelic-negativism* stadie, vil finde det kedeligt med lav ophidselse og søger i stedet konfrontationer, hvor individet opnår høj ophidselse. Den høje ophidselse kan opnås ved konfrontationer med politiet eller andre hooligans. En anden væsentlig faktor ved Kerrs teori er at rummet bestemmer dominansen, og er derfor en uafhængig faktor, hvilket betyder at rummet afgøre om en person *reverser* mellem forskellige stadier, for at opnå større eller lavere ophidselse.⁹⁹

8.4.1 Dialogbetjente og supportere

Problemet med kategori B supportere er, at de kan blive påvirket af rummet de befinder sig i, hvilket betyder at når hooligansne, i kategori C, begynder at lave optøjer og agerer voldeligt, er der en reel chance for at kategori B, bliver påvirket af dette. Det er i denne forbindelse, at dialogbetjente bliver anvendt. Dialogbetjentenes opgave er at indgå i dialog med kategori B, og sørge for at disse ikke overgår til kategori C.

Morten Jensen, politiassistent ved Københavns politi, har været med til at uddanne dialogbetjente siden initiativet startede. I forbindelse med vores interview med ham, udtalte han følgende:

”Men de her betjente, de får en brede forståelse for hvad en supporter er og hvordan de tænker, specielt de her B-supportere gør vi meget ud af, fordi dem kan du virkelig få til at gå til højre og til venstre, hvis du ”passer” dem ordentligt. Men du kan også dem til at skeje lige så meget ud som C’erne.”¹⁰⁰

Som tidligere nævnt vurderer Havelund, at det er kategori C supporterne der laver optøjer, og aktivt opsøger voldelige konfrontationer. På baggrund af dette, anvendes dialogbetjente som et præventivt middel mod kategori A og især kategori B, da det er disse der er til fare for at udvikle sig til at overgå til kategori C i forbindelse med en fodboldkamp, hvilket tydeliggøres i følgende udtalelse af Jensen:

⁹⁹ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 26ff.

¹⁰⁰ Interview: Morten Jensen. Spg. 79. S. 19. BILAG 2

*”A’erne de passer jo sig selv, og C’erne vil som regel ikke tale med politiet, i hvert fald ikke dem i uniform. Så vi har den her store gruppe B og den koncentrerer vi os rigtig meget om, fordi hvis vi nu laver ”good hoosting” mod dem, så er de faktisk meget nemme at have med at gøre”.*¹⁰¹

Ud fra begge udtalelser kan man udlede, at dialogbetjentene har en stor påvirkning på udfaldet i forhold til uroligheder, og at de både kan medvirke til at kategori B forbliver B’ere. Konsekvenserne ved dårlig kommunikation, kan medvirke til at de overgår til kategori C, hvilket er u hensigtsmæssigt da dette ville skabe større problemer for politiet. Det er dermed essentielt at dialogbetjentene gennemgår nok træning i at kunne håndtere supporterne. En anden væsentlig faktor er at politiet anvender dialogbetjentene som et præventivt middel, for at undgå konfrontationer. Vi argumenterer, at politiets anvendelse af dialogbetjente, mindsker chancen for et at en kategori A eller B supporter flytter sig hen i *negativism* stadiet. Grunden til dette er at, betjenten indgår i dialog med supporteren, og derfor føler supporteren ikke et behov for at protestere eller opføre sig rebelsk. Supporteren vil derfor kun befinde sig i *paratelic* stadiet, hvor det handler om at have det sjovt.

Simon Gregersen der er fodbold supporter, har i rapporten *Fanperspektiver* fortalt om hans første møde med dialogbetjentene, i forbindelse med en kamp mellem Aab og Randers FC i 2010. Gregersen havde forinden været i kontakt med politiet omkring den nye ordning, og var spændt på hvordan denne ville blive afviklet. Følgende udtalelse er fra hans første oplevelse med dialogbetjentene:

”Vi hoppede på toget i Aalborg og vendte næsen mod Randers. Da vi ankom til banegården, mødte der os et noget uvant syn. På perronen stod en mindre gruppe betjente i gule veste og tog imod. Vi var gennem årene blevet vant til et massivt fremmøde af betjente – gerne i kampuniform –, når vi kom rundt i landet. Nu blev vi høfligt budt velkommen. Vi blev talt til med respekt. Vi blev pludselig behandlet, som

---

¹⁰¹ Interview: Morten Jensen. Spg. 80. S. 19. BILAG 2

var vi rent faktisk helt almindelige mennesker. Ikke alle fans var bekendt med den ændrede kurs, og mange stod lettere måbende overfor denne modtagelse. Fansene var positive.’’¹⁰²

Man kan ud fra Gregersen udtalelse udlede, at det har haft en stor betydning for supporterne, at de blev mødt med åbne arme af betjente i gule veste, og ikke i kampuniform og behandlet med respekt. Udtalelsen er også en indikation på at situationen var uvant, og at politiet før havde haft en anden holdning til supporterne.

Der er mange ting politiet kan gøre for at undgå konflikter i forbindelse med fodboldkampe. En af de væsentligste ting er at politiet ser sig selv som aktør, og at de sammen med supporterne spiller en væsentlig rolle i forhold til udviklingen af uroligheder.¹⁰³ Jensen siger er *good hosting*¹⁰⁴, og det at indgå i dialog med supporterne vigtige elementer. Ifølge Havelund er strategien vigtig fordi politiet ikke skal se supporterne som en homogen masse, men de skal kunne skelne mellem forskellige grupperinger i massen.¹⁰⁵ Gregersen kommer med et eksempel, hvor en supporter smed en flaske hen på en tom græsplæne, under en march fra stationen til stadion i forbindelse med kampen mod Randers FC og Aab. I dette tilfælde greb dialogbetjentene ikke ind og sigtede personen for forstyrrelse af den offentlige orden, men henvendte sig i stedet til Gregersen der indgik i dialog med flaksekasteren, og de blev enige om at dette ikke var hensigtsmæssigt og ikke skulle ske igen. Episoden afsluttes med at flaskekasteren gik hen dialogbetjenten og undskyldte. Gregersen udtaler følgende om situationen:

’’Tidligere kunne situationen have resulteret i, at en håndfuld betjente var gået målrettet og voldsomt efter manden. En handling der uden tvivl blot ville få situationen til at eskalere. Og alt sammen på grund af en lille og - i praksis - ubetydelig tanketorsk. Det var vitterligt nye tider.’’¹⁰⁶

---

¹⁰² Agerklint, Sarah og Jonas Havelund: Fanperspektiver - Fodboldtoge og det dialogbaserede indsatskoncept.

¹⁰³ Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund: Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie. S. 51.

¹⁰⁴ Interview: Morten Jensen. Spg. 82 S. 19. BILAG

¹⁰⁵ Faktalink: Bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark.

¹⁰⁶ Agerklint, Sarah og Jonas Havelund: Fanperspektiver - Fodboldtoge og det dialogbaserede indsatskoncept. S. 36.

Ud fra Gregersens vurdering af situationen kan man argumentere for, at den måde dialogbetjenten håndterede situationen på gjorde at der ikke blev skabt uroligheder, i og med at dialogbetjenten vurderede situationen ud fra et enkeltstående tilfælde og ikke så supporterne som en homogen masse, som tidligere. I vores interview med Jensen, spurgte vi om der var en generel forståelse fra politiets side af, i forbindelse med afviklingen af fodboldkampe. Jensen svarede således:

*''Jamen det er der også. Og så er det sådan, vi har lavet aftalerne, rammerne er her og her, og så må i opfører som i vil indenfor de her rammer. Hvis træder ud fra de rammer, så har vi nogle andre betjente med uniform og hjelm på, og de kommer ikke for at snakke...¹⁰⁷ da jeg startede som politimand, der var jeg oplært på den måde, at man snakker ikke med hooligans det er bare ud med dem hvis der er problemer eller anhold dem, eller hvis den er helt gal så måtte vi jo slå dem.''*¹⁰⁸

I følge Jensen er der sket en forandring i måden politiet håndterer supportere på. Fra at politiet før i tiden ikke indgik i dialog med supporterne, indgår de nu aftaler, og politiet reagerer først hvis disse rammer bliver overtrådt.

8.4.2 Resultater efter implementeringen af hooligans

Ud fra tidligere citater og situationer, indikereres det at politiet ikke har været opmærksomme på at de selv var en del af problemet, i forhold til uroligheder omkring fodboldbegivenheder. Politiet har tidligere håndteret supportere konfrontatiøst, uden positiv feedback. Dialogbetjentene er et tiltag til bekæmpelsen af hooliganisme, og man kan ud fra nedenstående tabel diskutere effekten af tiltaget.

---

¹⁰⁷ Interview: Morten Jensen. Spg. 84 .S. 20. BILAG 2

¹⁰⁸ Interview: Morten Jensen. Spg. 85 .S. 20. BILAG 2

Tabel 2

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Antal kampe	198	198	198	198	198	198	198
Totalt antal anholdte / frihedsberøvede	562	485	714	406	256	266	159
Gennemsnit pr. kamp	2,8	2,4	3,6	2,1	1,3	1,3	0,8
Anholdt jf. Retsplejeloven	337	436	524	212	189	216	154
Frihedsberøvet jf. Politiloven	225	49	190	194	67	50	5
Totalt antal sigtelser	586	735	681	465	646	587	550
Gennemsnit pr. kamp	3,0	3,7	3,4	2,3	3,3	3,0	2,8

Statistik over anholdte eller frihedsberøvede i Superliagen 2006 – 2013.¹⁰⁹

Tabellen viser at antallet af anholdelser er faldet i perioden 2010 – 2013. Der kan være flere årsager der har påvirket den faldende tendens, men i og med dialogbetjente blev implementeret i 2010, kan man diskutere hvilken betydning tiltaget har haft ift. den faldende tendens.

Formålet med dialogbetjentene er at indgå i dialog med kategori A og B supportere, for at medvirke til at supporterne forbliver i *paratelic-conformist* stadie, og ikke reverser til et *paratelic-negativism* stadie. Vi vurderer ud fra tabel 2 at tiltaget virker efter hensigten, i og med at antallet af anholdelser er faldet siden implementeringen af dialogbetjente i 2010.

I forhold til dialogbetjente er det vigtigt at pointere, at de anvendes som et præventivt middel i bekæmpelsen af hooliganisme, og kun har fokus på kategori A og B. Dialogbetjentene er derfor ikke et løsningsforlag til hvordan man kommer hooliganisme til livs, men til hvordan man forsøger at forhindre at kategori A og B supportere ikke overgår til C'ere.

8.5.1 Delkonklusion

Det kan konkluderes at dialogbetjente har en afgørende rolle i forhold til at begrænse uroligheder i forbindelse med fodboldkampe. Dialogbetjentenes vigtigste rolle er at indgå i dialog med kategori A og B supportere, og sørge for at disse ikke overgår til

¹⁰⁹ Politi: POLITI OG FODBOLD STATISTIK 2006 - 2013.

kategori C. Ud fra ovenstående, konkluderer vi at dialogbetjente er essentielle, til at bekæmpe hooliganisme i Danmark. Vi konkluderer at der er en sammenhæng mellem Kerrs *reversal theory* og hooligans adfærd, samt hvorfor de tiltrækkes af hooligankulturen.

9.1 Konsekvenser for supporterne

I følgende afsnit vil projektets resultater blive diskuteret og vurderet, i forhold til besvarelsen af projektets problemformulering.

Som nævnt tidligere, vurderer Havelund at det er essentielt at man får afgrænset problemet, for at kunne forstå problemets omfang. Havelund mener det er problematisk at lave en lovgivning, når problemet eller hvem det er der laver problemerne ikke er defineret.¹¹⁰

Espersen blev i forbindelse med lovforslaget spurgt om, hvordan ministeren ville definere en hooligan, og svarede dertil:

”I Politikens store nye nudansk ordbog (1997, 1. udgave, 2. oplag) defineres en hooligan som en tilskuer, der opfører sig voldeligt i forbindelse med en fodboldkamp.

I bemærkningerne til lovforslaget anvendes begrebet hooligan i forbindelse med beskrivelsen af de tilbagevendende problemer med voldelige uroligheder i tilknytning til fodboldkampe – fænomenet hooliganisme, om man vil – som er hele baggrunden for lovforslaget.”¹¹¹

Vi mener ikke at Politikens nudansk ordbog fyldestgørende nok til at definere begrebet *hooligan*, og dermed de danske hooligans. Vi vurderer at Espersen burde have anvendt kilder, med større indsigt i de danske hooligans. Vi ser ikke kun en problematik i Espersens anvendelse af begrebet *hooligan*, men også i at politiet ikke definerer en hooligan i deres *Rapport om bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark*, da rapporten omhandler bekæmpelse af hooliganisme.¹¹²

Vi finder det problematisk, at man har nedsat en lov for at kunne bekæmpe hooliganisme i Danmark, uden en afklaring på hvad en hooligan er. Det kan diskuteres hvorfor der ikke er udarbejdet en konkret definition på begrebet *hooligan*.

¹¹⁰ Interview: Havelund. Spg. 21. S. 9. BILAG 3

¹¹¹ Folketinget: Spørgsmål nr. 1 (L 38) fra Folketingets Retsudvalg.

¹¹² Fankultur: Hvordan definerer ministeren en hooligan?

Vi spurgte Jensen om man kunne vurdere at Danmark ikke i større grad havde været inspireret af hvad der er gjort i andre lande, fordi at man anså hooligans for at være forskellige fra land til land.. Hvorefter Jensen svarede kort: ”*Lige præcis*”. Svaret forklarer er der eksisterer en forskel på hvordan man er som hooligan, alt efter hvilket land man er hooligan i.

Ovenstående kan være en forklaring på, at man ikke er kommet frem til en entydig definition af begrebet. Dertil vurderer vi, at man ikke skal lave en general definition af en hooligan, men derimod kun skal gå ind og definere den danske hooligan. Definitionen skal ske på baggrund af en klar forståelse for hooliganproblemet i Danmark. Vi argumenterer for, at der skal være en forståelse af problemet, før man kan definere det, for til sidst at komme med en løsning. Det virker dermed bemærkelsesværdigt at loven er blevet implementeret uden dette har fundet sted.

I forbindelse med bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark, har der været yderligere tiltag, udover implementeringen af loven. Ifølge Kerr befinder både politiet og hooligansne sig i forbindelse med fodboldkampe i *mastery* stadiet, hvor de begge søger at kontrollere eller dominere hinanden. Motivet for denne dominering er dog forskellig, da hooligans er i *mastery* stadiet for at have det sjovt og fordi det er spændende, mens det for politiet handler om seriøsitet da de skal kontrollere den offentlige orden og sørge for sikkerhed.¹¹³ Det kan diskuteres om hooligans får den konfrontation med politiet som de ønsker, i og med dialogbetjente nu bliver anvendt som et præventivt middel, til at mindske uroligheder i forbindelse med fodboldkampe. Kerr vurderer at politiet også kan *reverse* mellem *telic* og *paratelic* stadierne, og har en tendens til at søge over i *paratelic* hvis de keder sig, og derfor søge konfrontationer med hooligans.¹¹⁴

Det er videnskabeligt bevist at når politiet tager hårdere metoder i brug, for at gøre det sværere for hooligansne at reagere voldeligt og rebelsk, så vil hooligansne se situationen som værende interessant og udfordrerne, og ifølge Kerrs syv punkter til at opnå ophidselse, accepterer hooligans alle udfordringer. Hooliganen opnår derfor et højere niveau af ophidselse og *negativism*, hvilket er grundlaget for at de søger disse

¹¹³ Interview: Morten Jensen. Spg. 70. S. 16. BILAG 2

¹¹⁴ Interview: Morten Jensen. Spg. 68. S. 15. BILAG 2

konfrontationer.¹¹⁵ I og med at dialogbetjentene er trænedede i konflikthåndtering og har opnået gode kommunikative evner i forbindelse med deres kursus, argumenterer vi for at de ikke længere søger disse konfrontationer, da de har haft positiv respons på deres måde at håndtere situationerne på.

Vi ser en problematik i den måde man forsøger at bekæmpe hooliganisme på i Danmark. Dialogbetjentene er et præventivt middel og anvendes i forhold til kategori A og B supportere, og derfor ikke afhjælper problematikkerne vedrørende kategori C supportere. Karantæneordningen er ud fra Espersens beskrivelse, et middel der anvendes mod dem der laver optøjer, og har en voldelig adfærd, nemlig hooligans.

Der opstår en problematik, da det kan diskuteres hvorvidt karantæneordningen flytter problemet, frem for at komme det til livs. Problematikken opstår i og med at ordningens formål er at fjerne urolighederne ved stadion, ved at karantænen ikke tillader den meddelte hooligan at befinde sig inden for en radius af 3000 m, i seks timer før og efter kampen. Jensens beskriver udviklingen i forhold til optøjer i forbindelse med fodboldkampe i følgende citat:

”Tidligere arrangerede de slagsmål og pludseligt kom op og slags når de så hinanden, hvor det foregik inden omkring stadion og ude omkring byen hvor der er mange mennesker. Så er de nu trukket væk fra stadion og byen af. De slås enten dagen før, eller tidligt på kampdagen. Men de kan sagtens finde på at gøre det 40 km væk fra stadion i en skov.”¹¹⁶

Citatet bekræfter at vores antagelser om at karantæneordningen flytter problemet, frem for at komme det til livs. Vi ser en problematik i at karantæneordningen ikke fungerer hensigtsmæssigt i praksis, i og med optøjerne i stedet rykker længere væk end karantænezonen på 3000 m. Vi vurderer at ved at definere karantænezonen i en distance, kommer man ikke hooliganisme til livs, men flytter i stedet bare problemet. Vi argumenterer for at dette kunne undgås ved at definere alle uroligheder relateret til

¹¹⁵ Interview: Morten Jensen. Spg. 74. S. 17. BILAG 2

¹¹⁶ Interview: Morten Jensen. Spg. 16. S. 4. BILAG 2

fodbold, som en overtrædelse af karantæneordningen, og den meddelte kunne straffes med en bøde eller fængsel ved gentagende forseelser.

Det kan diskuteres om en stramning af karantæneordningen ville løse problematikken omkring hooliganoptøjer. Ifølge Kerr ville en stramning ikke gavne, da hooliganisme kan ses som en afhængighed. Hvis individet ikke har mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med hooliganisme, vil hooliganen opleve en følelse af lavt selvværd eller følelser ude af kontrol. Hooliganen vil derfor søge tilbage til *paratelic-negativism* stadiet, hvor personen opnåede et højt ophidselsesniveau, der var tilfredsstillende. Vi argumenterer for, at der ved yderligere stramninger, som f.eks. fængselsstraf ved overtrædelse af karantæneordningen, skabes en ond cirkel for hooliganen. Det vurderes af Kerr at det i større grad handler om at hjælpe hooligansene, frem for at straffe dem. Kerr har derfor udarbejdet følgende to løsningforslag:

1. Hooliganen skal befinde sig i et *telic-conformist* stadie, for at kunne se sin opførsel fra et mere kritisk perspektiv, og dermed indse at personen opførsel ikke er hensigtsmæssig.
2. En behandlingsform skal være mere *paratelic* orienteret, med aktiviteter hvor stor ophidselse og sjov opnås, og dermed vise hooliganen, at personen kan opnå dette stadie på andre måder end ved hooliganisme.¹¹⁷

Vi undrer os over, at det ikke virker til at man har taget individet i betragtning i forbindelse med lovforslaget. Loven fokuserer udelukkende på at fjerne urolighederne fra fodboldstadions. På den ene side kan man argumentere for at lovgivningen har den tiltænkte effekt, i og med den fjerner urolighederne fra stadion, og skaber et rum for de andre tilskuere, hvor de kan have det festligt og fornøjeligt. På den anden side, tager loven ikke hensyn til individet, hvilket resulterer i at det bliver svært at bekæmpe hooliganisme. Problematikken rejser spørgsmålet om der er plads til at det politiske system kan tage hensyn til enkelte individer i forbindelse med lovgivninger?

---

¹¹⁷ Kerr, John H.: Understanding Soccer Hooliganism. S. 111ff.

Vi argumenterer for, at man kan inddrage Eastons systemmodel til at vurdere, hvordan det politiske system kunne optimere deres output enten i form af lovgivninger, ændringer eller nye tiltag. Optimeringen kunne ske i kraft af et yderligere fokus på feedbacken, da den udtrykker den påvirkning implementeringen af loven har haft i samfundet. Et yderligere fokus på feedbacken, kunne bidrage til et mere optimalt output, der rummer hele hooliganproblematikken. Det er nødvendigt, som Easton også pointerer, at systemmodellen skal være i konstant bevægelse, ved at forholde sig til feedbacken, for at det politiske system kan beslutte de bedste outputs, og dermed få den bedste resultater i form af feedback.

Vi finder det problematisk, at der er en tendens til at hooligans der er blevet meddelt karantæne og har afsonet den, ofte vender tilbage til hooliganmiljøet, hvilket Jensen påpeger i følgende udtalelse:

”Nu har vi nogle stykker som er på anden periode af deres karantæne, det var 2 år hvor de var ude og så kom de så ind igen. Så ofte er det bare et spørgsmål om tid inden dem der har fået karantæne kommer igen.¹¹⁸ (...)Det er nogen der forstår budskabet, der er også nogle som kommer tilbage som styrket. Det er sådan halvt om halvt, af dem som vi har set, som har været igennem deres periode, der går helt tilbage og sidder i den pæne del for at se deres hold spille fodbold. Men der er også nogle som er ligeglade og kommer tilbage, de er der jo ikke for fodboldens skyld.”¹¹⁹ (...) De får at vide hver gang de er færdige med deres karantæner, ”velkommen til”. Så får de en chance igen, og som jeg sagde før, så går der to måneder og så må de ud og sidder og ”dampe” af to år igen.¹²⁰

Ovenstående udtalelser indikerer at det er Jensens erfaring, at omkring halvdelen af dem hvis karantæne er blevet ophævet, bliver meddelt en ny karantæne allerede få måneder efter ophævelsen.

Både Maffesoli og Kerrs teorier kan forklare denne tendens. Maffesoli argumenterer for at nogle individer i risikosamfundet er af afhængige af at være tilsluttet et

¹¹⁸ Interview: Morten Jensen. Spg. 52. S. 12. BILAG 2

¹¹⁹ Interview: Morten Jensen. Spg. 53. S. 12. BILAG 2

¹²⁰ Interview: Morten Jensen. Spg. 76. S. 18. BILAG 2

fællesskab, da de har behov for tryghed og stabilitet, som de opnår igennem fællesskaber, så som hooligankulturen. Kerr vurderer at hooligans kan være afhængige af den tilfredsstillende følelse de får, ved at være en del af fælleskabet. På baggrund af dette, kan det igen diskuteres, hvorvidt det politiske system kan bekæmpe hooliganisme i Danmark, ved at definere en karantæneperiode i op til to år, og dermed forsøge at afskærme hooligansne fra miljøet i en tidbegrænset periode. Vi vurderer at disse definitioner af henholdsvis karantæneperioden og karantænezonen, i større grad flytter eller udsætter problematikken med hooligans, i stedet for at komme det til livs.

9.2 Kvalitetsskema

I det følgende undersøger vi henholdsvis gyldigheden, pålideligheden og tilstrækkeligheden for hver enkelt erkendelsesopgave. Begrebet gyldighed beskæftiger sig med hvorvidt vores erkendelsesområde dækker det, vi i projektet ønsker at belyse. Begrebet pålidelighed siger noget om, hvorvidt det materiale, vi har valgt, er præcist og velskrevet. Endelig siger tilstrækkeligheden noget om hvilke mangler, der er i den anvendte data i forhold til det behov delspørgsmålet er udtryk for. (se næste side for erkendelsesskema)

Bekæmpelse af hooliganisme i Danmark

Resultat	Gyldighed	Pålidelighed	Tilstrækkelighed
Supportere kan deles op i kategorier A, B og C. Supporterne har udviklet sig hastigt i retning mod hooliganismen siden 1994.	Vi opnår indsigt i hvem supporterne er, men det ville have været gavnligt med en uddybelse af C supporterne.	Faktalink formår at anvende forskellig data i form af dokumenter, artikler og rapporter. Kilden er velskrevet og peer reviewed af stud.mag. Michelle Andersen (2012).	Vi opnår viden omkring hvem de danske supportere er i Danmark.
Nogle individer har behov for bestemte fællesskaber i risikosamfundet	Erkendelsesopgaven dækker det vi ønsker at belyse, men det havde været gavnligt med konkrete eksempler i samfundet.	Vi anser Beck for at være pålidelig idet hans teori har været anvendt siden 1970'erne og anvendt af mange.	Vi forklare at nogle individer har behov for fællesskaber, men går ikke i dybden med hvorfor andre ikke søger dem.
Der eksisterer en sammenhæng mellem de generelle neostammer og hooligankulturen.	Vi opnår en delforståelse af hvorfor hooliganisme kan være betydningsfuldt for nogle individer i samfundet.	MJ og JH er førstehåndskilder, og de har beskæftiget sig med en del feltarbejde og har derfor oplevet supportere på egen hånd – hvilket vi ser for at være meget præcist for at kunne opfylde erkendelsesopgaven. Maffesoli teori stemmer overens med virkeligheden som vi har fået belyst gennem interview med MJ og JH.	Det havde været en fordel hvis Maffesoli selv havde defineret risikosamfund. Ydermere havde det være fordelagtigt for os at interview en hooligan for bedre at kunne sætte os ind i deres fællesskab.
Grundet udviklingen af hooliganisme i DK, har det politiske system udarbejdet loven. Man kan derfor se en sammenhæng mellem hooliganisme og loven.	Vi opnår at forklare hvorfor loven kommer til i 2008, hvilket viste sig var grundet optøjerne fra B og C supporterne – hvoraf C supportere også bliver kaldt for hooligans.	Vi anser loven for at have høj legitimitet og legalitet. Rapporterne er kun udarbejdet af justitsministeriet eller af forskere som har kvalitativ viden inden for området. Ligeledes anser MJ pålidelig i denne sammenhæng da han har haft indflydelse på loven. Systemteorien afspejler sig i virkeligheden og vi ser de første led komme til syne i teorien i udarbejdelsen af loven.	Der vises en klar sammenhæng mellem lovens fremkomst og hooligans optøjerne.
Dialogbetjente spiller en afgørende rolle. Der er sammenhæng mellem reversal theory og hooligans adfærd.	Vi får en forståelse af hvorfor dialogbetjente er centrale for at kunne dæmme urolighederne til bestemte idrætsbegivenheder.	Vi anvender både meningsfyldte udsagn i form af statistik, men også data materiale i form af rapporter og dokumenter, hvor noget af det bekræftes af vores interview med MJ. Kerrs teori anvendes og den formår at afspejle virkeligheden.	Vi formår at forklare hvordan politiet bekæmper hooliganisme i Danmark.
Lovgivningen flytter problemerne andet sted hen, og udsætter problemerne med hooligans. Dialogbetjente har ikke mulighed for at bekæmpe kategori C (hooligans)	Lovgivningen har hjulpet ved bestemte idrætsbegivenheder, men man formår ikke at komme problemerne til livs, da problemerne rykkes andet sted hen. Politiet har ikke mulighed for at bekæmpe hooliganisme – men kun dæmme A og B supporterne.	Ingen nye dokumenter bliver anvendt og de er derfor allerede præsenteret ved vores vurdering af pålidelighed ovenfor.	Vi kunne have diskuteret om det overhovedet var muligt at lave en lov som løser problematikken, samtidig med at være hensigtsmæssig over for hooligans, C supporterne.

10.1 Konklusion

Projektet har til formål at besvare følgende problemformulering:

Hvordan har man forsøgt at bekæmpe hooliganisme i Danmark, og hvilken effekt har det haft?

Vi kan konkludere at loven overordnet har virket efter hensigten, ift. at forsøge fjerne uroligheder omkring stadions, og dermed beskytte de andre tilskuere. Der kan stadig forekomme optøjer i forbindelse med fodboldkampe omkring stadion, men urolighederne er i større grad trukket længere væk. Vi ser karantæneordningen som essentiel i forhold til at mindske urolighederne omkring stadion, da dem der er meddelt karantæne ikke må befinde sig i nærheden af stadion hverken før, under eller efter kampen. Vi vurderer på baggrund af dette at problematikken omkring hooliganisme ikke løses, men i stedet flyttes væk fra stadion, hvilket gør det sværere for politiet at kontrollere hooliganismens voldelige adfærd.

Vi vurderer at dialogbetjentene har større succes med at begrænse urolighederne omkring stadion, ved at indgå i dialog med kategori A og B supportere. Vi konkluderer at dialogbetjentenes arbejde har haft en stor effekt, på at antallet af anholdelser er faldet siden 2010. Vi vurderer også at dialogbetjente kun er effektive i forhold til at mindske uroligheder, men ikke til at bekæmpe hooliganisme, da de ikke er i kontakt med kategori C.

Da hooliganisme kan betragtes som en afhængighed, vurderer vi at man ikke kan komme hooliganisme til livs, ved at bekæmpe det, men at det i større grad handler om at hjælpe hooligansne ud af miljøet. Vi konkluderer derfor at den måde det politiske system forsøger at bekæmpe hooliganisme på i Danmark, ikke vil være særlig effektiv fremover, såfremt de ikke anvender denne feedback til at forbedre deres output. Et større fokus på feedbacken kunne resultere i, en større indsigt i hooligansnes adfærd, og derved skabe en bedre forståelse for, hvordan man kan løse hooliganproblematikken i Danmark.

I og med vi i dag befinder os i et risikosamfund, hvor individet ifølge Maffesoli søger bestemte fællesskaber, så som hooligankulturen. Vil individet blive draget af den anerkendelse og tryghed de får i miljøet, vi vurderer derfor at en karantæneperiode og karantænezone, ikke vil afholde individet fra at søge disse fællesskaber.

Lovgivningens fokus, omhandler ikke den enkelte hooligans behov, men kun at fjerne det givende problem. Vi konkluderer, at det ikke er muligt at lave en effektiv lov til bekæmpelse af hooliganisme, såfremt der ikke er en forståelse for de individer den omhandler. Lovens manglende fokus på individet, konkluderer vi er en af årsagerne til at problemet ikke løses men i stedet flyttes. Vi vurderer at det bliver svært for det politiske system at udarbejde tiltag til bekæmpelsen af hooliganisme, der virker i praksis, hvis de ikke får defineret hvem de danske hooligans er og hvorfor de tiltrækkes af kulturen.

Da nogle individer i risikosamfundet er afhængige af at der eksisterer fællesskaber konkluderer vi, at det ikke nødvendigvis vil være til fordel for samfundet, at afskaffe selve hooligankulturen. Vi mener kulturen stadig kan være et hjem for de individer, der ikke kan tilpasse sig i samfundet. Det vil derfor være ideelt, hvis man kunne fjerne optøjerne og den voldelige adfærd der eksisterer i hooliganmiljøet, men bibeholde selve fællesskabet.

Vi konkluderer derfor på baggrund af projektets resultater, at en stramning af enten karantæneordningen og loven eller anvendelsen af dialogbetjente, kan bekæmpe hooliganisme i Danmark. Midlerne kan kontrollere, mindske og forebygge hooliganisme, men ikke komme det til livs.

Vores analyse viser at loven ikke har virket i forhold til bekæmpelse af hooliganisme i Danmark, fordi optøjerne er blevet flyttet til et andre steder. Årsagen til ovennævnte konklusion er at hooliganisme anses som en afhængighedstilstand som det politiske system ikke kan lovgive sig ud af.

11.1 Perspektivering

11.2.1 Bekæmpelse af hooliganisme andre steder

Tidligere i projektet valgte vi at afgrænse os fra at beskæftige os med andre lande. Såfremt vi ikke havde afgrænset os fra udlandet, havde det været væsentligt at sammenligne Danmarks fremgangsmåde, ved bekæmpelse hooliganisme, med andre lande fremgangsmåder. Sammenligning kunne være væsentlig idet tiltagene, den generelle karantæneordning og de præventive midler som det danske politi bruger i form af dialogbetjente, ikke stammer fra Danmark. England og Tyskland har opereret med disse metoder i mange år, og derfor ser vi en mulighed ved at sammenligne Danmark med Tyskland og England. Både i England og Tyskland går man hårdere til værks, ved at give en længere karantæneperiode og strengere regler for arealet af karantænezonen. Ved at sammenligne Danmark med andre europæiske lande, som f.eks. England og Tyskland, kunne man se om de danske hooligans har en tendens til at blive ligeså ekstreme som de engelske og tyske, og ligeledes om Danmark derfor også vil have en tendens til at stramme tiltagene og loven yderlige, lige som det er sket i England og Tyskland. Sammenligningen ville kunne rejse en ny problematik om, hvorvidt hooliganisme i Danmark er i farer for at udvikle sig til det ekstreme stadie, som man ser i andre lande i Europa, hvis det politiske system fortsatte i det spor, som de hidtil har lagt.

I forbindelse med denne problematik og undersøgelse kunne man med fordel have anvendt teoretikeren Geert Hofstedes, da hans teori handler om at sammenligne hooliganisme på tværs af landene. Hans undersøgelser viser blandt andet at bestemte kulturelle grupperinger påvirker samfundet, herunder hans fem kulturdimensioner, som kunne bidrage til et godt værktøj for at kunne forstå adfærden af den gruppe man beskæftiger sig med, som i vores tilfælde vil være hooligans.

12.1 Litteraturliste

12.2 Bøger

Agger, Annika og Karl Løfgren

Politik og administration.
1. udg. Hans Reitzel Forlag, 2013.

Brøndum, Peter og Hansen; Thor Banke

Luk samfundet op!
2. udg. Columbus, 2010

Bundsgaard, Richard og Oliver Skov

Hooligan -I'm fuckin' lovin' it!
1. udg. Columbus, 2007

Hansen, Peter Nørbæk og Qvist, Palle

Samfundslex.
4. udg. Gyldendal, 2009.

Juul, Søren og Pedersen, Bransholm, Kirsten

Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring,
1. udg. 2. oplag. Hans Reitzels Forlag, 2012

Kerr, John H.

Understanding Soccer Hooliganism
1. udg. Open University Press, 1994

Kvale, Brinkmann, Steiner, Svend

InterView
2. udg. Gyldendal Akademisk, 2009

Maffesoli, Michel

The Time of the Tribes.

1. udg. Sage Publications, 1996.

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen

Problemorienteret Projektarbejde.

udg. Samfundslitteratur, 2003

Sørensen, Mads og Christiansen, Allan

ULRICH BECK - Risikosamfundet og det andet moderne.

1. udg. Aarhus Universitetsforlag, 2006.

12.3 Internetsider

Dansk Politi

Hvem kan vi li'? - Østjyllands Politi.

<http://www.dansk-politi.dk/artikler/2010/september/hvem-kan-vi-li-oestjyllands-politi.aspx#.VIYyAdYbwXw> - Besøgt d. 7.12.2014

Den Store Danske

industrisamfund

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Sociologi/Samfund/industrisamfund - Besøgt d. 13.12.2014

risikosamfund.

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Sociologi/Samfund/risikosamfund - Besøgt d. 13.12.2014

f09sociologi

Social anerkendelse

<http://f09sociologi.wikispaces.com/social+anerkendelse> - Besøgt d. 13.12.2014

Faktalink

Hooliganismen i Danmark

(Hvornår opstod hooliganismen i Danmark?, Hvad er de værste episoder i Danmark? Hvordan er de danske hooligans?, Hvilke hooligangrupper findes der i Danmark?)

<http://www.faktalink.dk/titelliste/hooligans/hooliganismen-i-danmark> - Besøgt d. 6.12.2014

Bekæmpelsen af hooliganisme i Danmark

(Hvordan mener forskerne, at hooliganisme skal bekæmpes?, Hvordan hænger hooliganisme og højreekstremisme sammen?)

<http://www.faktalink.dk/titelliste/hooligans/bekaempelsen-af-hooliganisme-i-danmark> - Besøgt d. 6.12.2014

Fankultur

Hvordan definerer ministeren en hooligan?

<http://fankultur.dk/kronikker/hvordan-definerer-ministeren-en-hooligan-2008> - Besøgt d. 13.12.2014

Folketinget

1. behandling af lovforslag L 38

<http://ft.scdmz-web3.ft.dk/samling/20072/lovforslag/138/beh1/74/forhandling.htm?startItem=#nav> - Besøgt d. 13.12.2014

Høring.

<http://www.ft.dk/Leksikon/Hoering.aspx> - Besøgt d. 13.12.2014

Spørgsmål nr. 1 (L 38) fra Folketingets Retsudvalg.

<http://www.ft.dk/samling/20072/lovforslag/138/spm/1/svar/532137/536807/index.htm> - Besøgt d. 13.12.2014

Justitsministeriet

Nyt værn mod hooliganisme.

Internetadresse: <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2007/nyt-v%C3%A6rn-mod-hooliganisme> - Besøgt d. 13.12.2014

Politi

POLITI OG FODBOLD STATISTIK 2006 - 2013.

https://www.politi.dk/NR/ronlyres/DD96A132-3817-4266-A197-C7BC8273645B/0/Politi_fodboldstatistik20062013_DK.pdf - Besøgt d. 13.12.2014

Retsinformation

Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=116657> - Besøgt d. 13.12.2014

S12

Om Sektion 12

<http://s12.dk/om-S12.php> - Besøgt d. 13.12.2014

Syddansk Universitet

Peer Review

<http://www.sdu.dk/bibliotek/fag/medicin/vejledning/peer+review> - Besøgt d. 13.12.2014

Superligaen

Superliga

<http://www.superliga.dk/superligaen/om-superligaen.html> - Besøgt d. 13.12.2014

Telia Parken

PARKENs historie

<http://teliaparken.dk/presse/parkens-historie/> - Besøgt d. 13.12.2014

The Free Dictionary

Derby

<http://www.thefreedictionary.com/Derby> - Besøgt d. 13.12.2014

UEFA

New format provides fresh impetus

<http://www.uefa.com/uefaeuropaleague/history/index.html> - Besøgt d. 13.12.2014

12.4 Rapporter

Agerklint, Sarah og Jonas Havelund

Fanperspektiver - Fodboldtøge og det dialogbaserede indsatskoncept.

1. udg. Books on Demand GmbH, 2014

Rasmussen, Kristian og Jonas Havelund

Forebyggelse af fodboldoptøjer - et litteraturstudie.

Aarhus Universitet, 2007